

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

„Falu” Országos Földművelésügyi

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 39. szám.

1934 szeptember 30.

A magyar feltámadás kezdete

Az 1919-es esztendő szomorú és sötét szegényfoltja a magyar nemzet történetének.

Az a rombolási folyamat, amelyet a hazaáruló Károlyi Mihály és társai 1918 őszén indítottak el, 1919 március 21-én ért el mélypontjára, a Tanácsköztársaság kikiáltásával. A dicsőséges magyar lobogót a vörös ronggyal helyettesítették, az istenfélelem helyett az istentagadást hirdették, az ősök dicsőségét lábbal taposták, a családi élet tisztaságát guny tárgyává tették, a magánvagyon elvét kiröhögtek és semmibe vették a vörös terrorfiúk, akik vérbefojtottak minden hazafias megmozdulást és eldobták a harctérről hazatért katonák fegyvereit, hogy könnyebben és ellenállás nélkül garázdálkodhassanak.

Ez a csürhe azzal sem törődött, hogy a védtelenül hagyott határokon a konclesők hadai ellenállás nélkül hatolhattak be. Mire észbekapott, késő volt, Magyarországból jóformán alig maradt valami. Az oláhok még hazánk fővárosát is megszállták és Mardarescu tábornok portyázó csapatai Győrig és Veszprémig hatoltak le.

A hazafias és erkölcsi megtévelyedést majdnem teljes területi veszteség követte.

Sohasem állt a magyar nép s a magyar állam a megsemmisüléshez közelebb, mint abban a vészterhes időben, amikor — hogy végzete be is teljesedjék — a győztes hatalmak megbízottai Párisban a felosztásról tanácskozní kezdtek.

Szörnyű és helyrehozhatatlan tragédia! Amikor kegyetlen bírái ítéletére várt ez a nemzet, akkor követte el nevében testére ragadt élősdiek olyan bűnöket és gyalázatosságokat, amelyek az egész művelt világ megbotránkozását és utálatát váltották ki.

És ez az esztendő mégsem a magyar élmulás éve lett, hanem a magyar feltámadás kezdete.

A magyarok Istene nem feledkezett meg népéről s elküldötte azt a férfiut, aki nemzetét a romlás szélén megállította, hazáját a végveszélytől megmentette s a csüggedő magyar lelkekbe az elszánt akarat örök tüzeit lángra lobbantotta.

Ez az év nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Úr nemzet- és hazamentő működésének kezdete, annak a tizenöt éves dicsőséges korszaknak a megnyitása, amelyet örök hálával és bensőséges imával ünnepel most a csonka haza minden polgára.

S ha szégyenkező tollunkkal vázoljuk ennek a gyászos évnek sötét és szomorú elesettségét, lássuk az érem másik oldalát is, a magyar szívek feléledését s a magyar akarat acélossá válását Beszéljenek a dátumok.

A novarai hős 1919 június 5-én vállalta el Szegeden Károlyi Gyula nem-

zeti kormányában a hadügyminiszteri tárcát. Azt mondotta: „Nem hallgatom a fü növését Kenderesen, midőn Szegeden a magyar Génius bontja ki szárnyait egy második honfoglaláshoz!”

S ezzel a második honfoglalás valóban meg is indult...

Julius 15-én már átveszi a hadsereg fővezérletét s a szegedi sajtó örömmel állapítja meg: „Legalább a hadsereg van olyan férfiu kezében, akiben minden hazájáért aggódo magyar ember megbízhatik.”

Augusztus 9-től a hadsereggel csak a fővezér rendelkezik. A Tanácsköztársaság megszűnt már akkor s a fővárosban nemzeti kormány alakult, de a nagyhatalmak gyámsága alatt. S az oláhok megszállása az egész országot fenyegette. A franciák ellenzik, hogy a Nemzeti Hadsereg csapatai a Dunántulra mehessenek az oláh áradat

Horthy Miklós fővezér a nemzeti hadsereg élén 1919. évi november hó 16-án bevonul Budapestre

feltartóztatására. A fővezérnek minden diplomáciai ügyességére és hadvezéri leleményességére szüksége van, hogy katonái Szegedről a Dunántulra jussanak.

És sikerül. Az oláhok és szerbek megszálló vonalai között, ezer akadályon, mérhetetlen veszélyeken, feneketlen közönyön át, szökve, szétagoltan, utóbb annál erősebb egységbe kapcsolódva megjelenik a Nemzeti Hadsereg Somogyban, ahol különösen erős hátvédet és hatalmas tartalékot nyer a *Nagyatádi Szabó István* körül csoportosult kiscsapatok és földművesmunkások hatalmas táborából.

S a dicsőséges dátumok folytatódhatnak. A fővezér tárgyalásai az ántánt-tábornokokkal és Mardarescuval. A nyugati közönnyel és rosszakarattal s a keleti rablásvágygal és mohó étvágygal. De bajos volna mind elszámolni, kötetek telnének meg velük. Csak a fontosabbakat említjük meg.

A fővezér visszavonulása Győről és Veszprémből október 4-én kezdődött. Október 4-ike és 9-ike között már a budai hídfőre vonultak vissza, de a fővárost még hetekig kezükben tartották s csak az ántánt erélyes közbelépésére adták át a Nemzeti Hadseregnek, amely november 12-ike és 15-ike között szállta meg a fővárost és környékét.

A fővezér ünnepélyesen 1919 november 16-án vonult be hazánk fővárosába, ahol óriási lelkesedéssel és határtalan örömmel fogadták.

A felszabadult lelkek megnyugodtak s a fáslut szívek uj lángra lobbantak. Megkezdődött újra a magyar nemzet történeti élete.

S tart ma is. Ha küzdelmeken, ha bajokon, ha megpróbáltatásokon át is, de él a magyar és hisz az igaz Istenben, bizik a feltámadásában és imádkozik és dolgozik érte, mert tudja, hogy atyai szem vigyáz reá, testvéri szív dobog érte és acélos kar őrzi: a Kormányzó Uré, aki tizenöt évvel ezelőtt rázta fel aljait álomból s azóta az élet rögzös utjain gondos előrelátással vezeti a boldogulás felé.

A magyar falu népe tudja, mit jelent a Kormányzó Ur magas személye az ő boldogulhatása szempontjából. Nem feleli el s nem is feledheti annak a kiáltványnak a szövegét, amelyet a fővárosba való ünnepélyes bevonulása alkalmával intézett hozzá:

— *Falu népe, fajunk törzse, őserényeink letéteményese, hozzád száll köszönetem és meleg üdvözlétem a mai napon ebből a nagy megtévelyedett városból. Ha a te fehér házacskáidból kisugárzó őserő megtölti a köpalotkát és munkásházak lakóinak szívét is, akkor Magyarország nagyobb és hatalmasabb lesz, mint valaha.*

Horthy.

Horthy Miklós Kormányzó Ur ma

A falu népe megértette tizenöt évvel ezelőtt ezt az üzenetet és állja ma is, amikor a *Nemzeti Munkahét* egyik legkimagaslóbb eseménye a *Nemzeti Hadsereg* felállításának s vele és általa az új honfoglalásnak jubiláris megünneplése. Ebből az ünnepésből kér részt a magyar falu és imájába foglalja a hősök dicső nevét a fővezértől a közkatonáig.

BELPOLITIKA

Starhemberg herceg találkozása a miniszterelnökkel

Starhemberg Rüdiger herceg, Ausztria alkancellárja, magyarországi tartózkodását felhasználta arra is, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel találkozzék. A két államférfiu az elmúlt héten két napot töltött együtt a honvédkincstár egyik dunántúli birtokán.

„Sebes vonat”-okat indít a MÁV

Az *Országos Közlekedési Bizottság* azzal a tervvel foglalkozik, hogy a személyvonatok és gyorsvonatok mellett, illetve között a „sebes-vonat” csoportot is felállítja. Ez a vonat-típus a személyvonati forgalom jellegét és igényeit nagyobb távolságokban fogja szolgálni. Az első próba-járatokat a terv szerint október 7-én helyeznék forgalomba. A sebesvonatokon a személyvonati jegyen felül a távolság szerint II. osztályon 40—350, III. osztályon 30—250 fillér pótdíjat kell fizetni. A sebesvonatok menetideje lényegesen rövidebb lesz, mint a személyvonatoké, a 4½ órás Budapest—Miskolc utat például 3½ óra alatt fogják megtenni, a szegedi

személyvonat jelenlegi 6½ órás menetideje pedig 4¾ órára csökken. Valószínűleg a következő vonalokon fognak sebesvonatok járni: *Budapestről Debrecenbe, Miskolcra, Tapolcára, Adonypusztaszabolcsra* és ugyanezekről az állomásokról vissza Budapestre. Ha a reform beválik, a sebesvonatok rendszerét kiterjesztik, ha pedig nem válik be, akkor megszüntetik.

Országos gazdaggyűlés a Nemzeti Munkahét alkalmából

A „Nemzeti Munkahét” alkalmából az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület*, az *Országos Mezőgazdasági Kamara* és a „Falu” *Országos Földműves Szövetség* közreműködésével Budapesten, a Köztelken, október hó 3-án, délelőtt 10 órakor országos gazdaggyűlést rendez, amelynek egyedüli tárgya: a *talajerő fenntartásának* nagyfontosságú kérdése.

A gyűlésen a következő program-pontok kerülnek megvitatásra:

1. *A talajerő fenntartásának jelentősége.* Előadó: *Kerpely Kálmán* dr., egyetemi ny. r. tanár. — 2. *Talajerő-fenntartás mezőgazdasági üzemi szempontból.* Előadó: *Reichenbach Béla* dr., egyetemi ny. r. tanár. — 3. *Zöldmezőgazdálkodás, mint az állattartás alapja.* Előadó: *Pinkovich József* dr., az Alföldi Zöldmező Szövetség ügyvezető alelnöke. — 4. *Zöltség- és gyümölcsalajok tápanyagellátása.* Előadó: *Ballenegger Róbert* dr., egyetemi m. tanár.

A gyűlésre minden érdeklődő gazdát szívesen látnak a rendező gazdaszervek.

Ünnepi és filléres gyorsvonatok

Az államvasutak igazgatósága közli, hogy *szeptember 30-án, vasárnap*, 500 utas jelentkezése esetén az alábbi filléres gyorsvonatokat helyezi forgalomba:

Ünnepi vonat: *Budapestről Kaposvárra* (Kaposvári Virágos Hét). A menettértei jegy ára 4.30 pengő. Erre a vonatra a Kaposvári Virágos Hétre szóló belépőjegyeket is meg kell váltani, amelynek ára 1 pengő.

Filléres gyorsvonatok: *Budapest-Nyugati pályaudvar—Kiskunfélegyházára.* Ennél a vonatonál odamenet a leszállás, visszajövet pedig a felszállás Nagykorós és Kecskemét állomásokon is meg van engedve. A menettértei jegy ára egységesen 2.90 pengő. — *Budapestről Kőszegre Győrön át.* Ennél a vonatonál az odautazásnál a leszállás, a visszautazásnál pedig a felszállás Győr, Pápa, Celldömök, Sárvár és Szombathely állomásokon is meg van engedve. A menettértei jegy ára Győrbe 3.30 P, Pápara 4.20 P, a többi fentebb felsorolt állomásra egységesen 5.50 pengő.

Kaposvárott áll Nagyatádi Szabó István második szobra...

Gyönyörű ünnepi főhajítás a legnagyobb magyar kiskgazda ércalakja előtt...

A Kaposvári Virágos Hét keretébe foglalt ünnepségek között első helyen állt és jelentőségénél fogva országos eseményé vált Nagyatádi Szabó István második szobrának megkapóan szép avatóünnep, amely szeptember hó 23-án folyt le Kaposvárott, a halhatatlan gazdavezér szülővármegyéjének székhelyén, a város és a Nagyatádi Szabó István Emlékbizottság rendezésében. Szentgyörgyi István jeles művésznök alkotása — a budapesti szobor pontos mása — a kaposvári Deák-téren, a város szívében, nyert méltó elhelyezést.

Tíz hosszú esztendő pergett le Nagyatádi Szabó István halála óta, de a kaposvári ünnep sokezer főnyi lelkes és hívő tömege mégis azt mutatta, hogy a magyar kiskgazda-társadalom öntudatra ébresztőjének emléke ma is töretlen fényben és ezek a milliók sorsuk jobbrafordulását most is Nagyatádi Szabó István programjának végrehajtásától várják... A somogyi kisemberek a vármegye egész területéről idezarándokoltak, hogy hitvallást tegyenek a soraikból kinőtt nagyember mellett és természetesen képviseltették magukat az ünnepségen a többi társadalmi osztályok és a hivatalos világ is.

Az ünnep közönsége

A kormányt Lázár Andor igazságügy-miniszter képviselte, akit titkára: Béczy Jenő miniszteri osztálytanácsos kísért. A Nagyatádi Szabó István Emlékbizottság részéről Mayer János ny. miniszter, elnök és Szabó Sándor ny. főispán, alelnök jelent meg. Az országgyűlési képviselők közül a következők nevével jegyeztük fel: Berki Gyula, Bessenyei Zénó, a képviselőház alelnöke, Dési Géza, Ernyey István, Gaál Endre, Kálmán István, Madai Gyula, Mihályffy Vilmos, Patacsi Dénes, Simon András, Tankorich János, Téglássy Béla, Ugron Gábor és Zeleke Antal. A felsőházi tagok sorából: Hoyos Miksa gróf, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, Sámik József és Tamási Nagy János. A földművelésügyi minisztert Mayer Károly államtitkár, a tisztviselői kart: Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, Boemmelburg Konrád báró miniszteri osztálytanácsos és Plósz Endre dr. miniszteri titkár képviselték. Ott voltak Nagyatádi Szabó István özvegye, gyermekei és unokái; Éhn Kálmán, Kisrán János és Neubauer Ferenc dr. volt országgyűlési képviselők; a vármegyei tisztviselőkar, élén Stepaich Pál alispánnal; a városi tisztviselők Kaposváry György dr. polgármester vezetésével; az állami

hatóságok vezetői: az egyházak képviselői: Borsody Gyula a TESZ képviselőiben; Paulini Béla vezetésével a tiz somogyi községből alakított színpompás Kaloocai Bokréta és még sokan mások.

A szoboravató ünnepet megelőzően a Somogy megyei Kiskgazdák Egyesülete — Nagyatádi Szabó István alkotása és második otthona — tartott díszközgyűlést. Tankorich János elnök és Neubauer Ferenc dr. titkár méltatták a nagy nap jelentőségét, majd Mayer János ny. miniszter és Berki Gyula országgyűlési képviselő intették az egybegyűlteket arra, hogy hűséggel tartsanak ki Nagyatádi Szabó István eszmái mellett. A díszközgyűlés közönsége ezután az egyesület zászlaja alatt, négyes sorokban felvonult a szoboravatás színhelyére.

Az avató beszéd

Az ünnepséget a Himnusz nyitotta meg a kaposvári iparosdalárda tökéletes előadásában. Ezután Szabó Sándor ny. főispán, a Nagyatádi Szabó István Emlékbizottság nevében mélyenszántó avató beszédet mondott. Megrajzolta a legnagyobb magyar kiskgazda alakját, ismertette munkásságát s annak eredményeit és kijelölte nagyfontosságú helyét a magyar államférfiak sorában. Beszédében utalt arra is, hogy a nagyatádi nevet a közvélemény adta Szabó Istvánnak, ezen a néven anyakönyvelte őt a történelem, hiába is akarná bárki ezt a nevet elvitatni tőle. Ez a név előnév,

ez a név is nemesi előnév, az ő nagy és nemes lelkének előneve.

Amikor Szabó Sándor beszédében idáig ért, a szoborról lehullott a lepel. A jól ismert szobor talapzatának kövébe ezeket a szavakat mélyítette a véső:

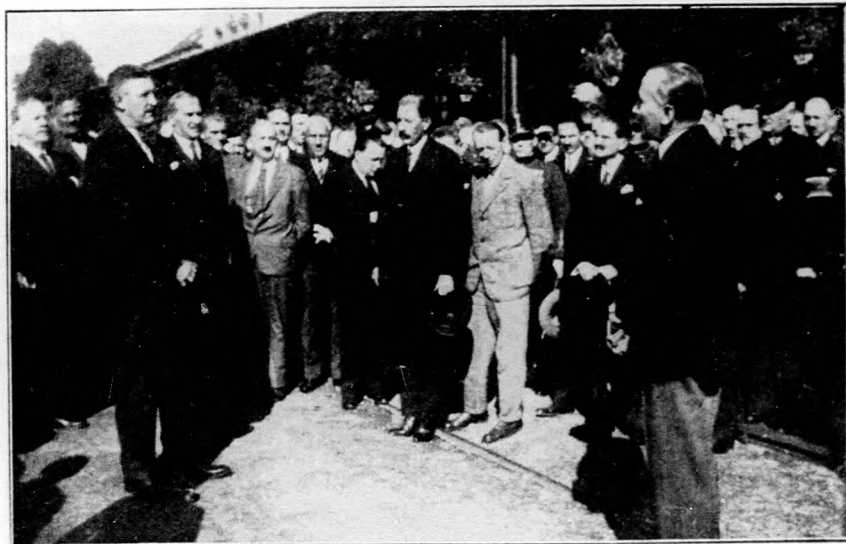
„AZ ÉN MŰKÖDÉSEM NYOMÁN
SEM VÉR, SEM KÖNNY SOHA
NEM FAKADT”

Szabó Sándor beszéde végén a szobrot megőrzés végett átadta a polgármesternek. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a dalárda a „Hazám, hazám...” című dalt adta elő lélekbermárkító erővel, majd Lázár Andor igazságügyminiszter mondotta el alább következő beszédét:

Lázár Andor szavai Nagyatádiról, az államférfiről

— Nagyatádi Szabó István nemcsak név, nemcsak egy élő ember, akinek élete halálával megszűnik, Nagyatádi Szabó István a magyar állam életében fogalom, amely fogalom örökké élni fog.

— Én nem akarok megemlékezni Nagyatádi Szabó Istvánról, a politikai pártvezérről, de néhány szót akarok szólni Nagyatádi Szabó Istvánról, a magyar államférfiről. Nagyatádi

Lázár Andor igazságügyminiszter ünnepélyes fogadtatása Kaposvárott Kaposváry György dr. polgármester üdvözlő a „Kaposvári Virágos Hét” megnyitására és a Nagyatádi Szabó István-szobor leleplezésére érkező minisztert.

Szabó Istvánnak olyan meglátásai voltak, amelyek őt az államférfi magaslata emelték.

— Nagyatádi Szabó István fellépése vezetett ahhoz az eredményhez, hogy a magyar gazdaságszervelet kezdett helyreállni, hogy kezdtek rájönni: *nem választják el a kisbirtokost a nagybirtokostól olyan elvi különbségek, mint amilyen érdekösszefüggések őket összekapcsolják és senki a magyar nemzet sorsát nem veheti méltóbban a vállára, mint az a társadalom, amely leginkább hordozza a magyar állam életének a terhét.* A magyar agrártársadalom terjedéséhez a leghatalmasabb lökést Nagyatádi Szabó István fellépése adta és a magyar agrártársadalom számára a nemzeti életben és az állami életben megillető helynek a kijelölése igen nagy mértékben Nagyatádi Szabó István működéséhez fűződik. Ez az a vonás, amely Nagyatádi Szabó István az államférfi magaslata emeli. Államférfi volt Nagyatádi Szabó István abban is, hogy tudta, nem lehet egy államférfinak törekvése az, hogy pillanatnyi konjunkturák idején a saját pártjának az erőpozícióját növelje. Az államférfinak legelső kötelessége, hogy megvizsgálja nemzetének képességeit és a lehetőségeket és akkor jelölje ki számára azt a célt, amelyet nemzetének képességei által adott viszonyok között el lehet érni. *Nem államférfi, hanem fantasztá, demagóg vagy hazáruroló az, aki nemzete elé olyan célokat tűz ki, amelynek elérésére az a nemzet nem képes.* Nagyatádi Szabó István államférfi volt abban az értelemben is, hogy amikor részeg, megdöglött emberek kapták kezükbe az ország kormányát és maguk sem tudták, milyen cél felé akarják vezetni ezt az országot, akkor csendben figyelmesen néztek a nemzetet viselkedésével és tartózkodásával: *ne arra menjetek...*

— Nem államférfi az, aki a nemzet egyes osztályait, egymás tagjait egymással szembeállítja, mert ennek az az eredménye, hogy a nemzet kapja a sebeket. Az államférfi az, aki a nemzet minden dolgozó rétegéből, minden osztályából, minden polgárából ki tudja venni azt, ami a legszebb, legfőbb abban az osztályban és egyesíteni tudja mindnyájuk munkáját a nagy nemzeti cél felé.

— Nagyatádi Szabó István összefüzte az agrártársadalmat azzal a kézfogással, amit nyújtott a nemzet másik vezetőjének. Nagyatádi Szabó István példájával összefüzte ezt a nemzetet és elejét vette annak, hogy a nemzet egyik tagja a másik tagjával szembeforduljon.

— Nagyatádi Szabó István emlékéit itt most ércszobor hirdeti. Második ebben az országban. De én azt hiszem, hogy Nagyatádi Szabó István emlékéit nemcsak ezek az ércszobrok hirdetik,

Mayer János ny. miniszter,

a Nagyatádi Szabó István-Emlékbizottság elnöke, beszédet mond a kaposvári szoboravatáson.

hanem hirdetni fogják azokból a magokból kikelő gyümölcsök, amely magokat a magyar agrártársadalom lelkébe ő vetett.

— A magyar királyi kormány nevében meghajtom a tiszteletnek és elismerésnek a lobogóját Nagyatádi Szabó István emléke előtt és azt kívánom, adja a magyarok Istene, hogy ennek a hazának sok olyan hű fia legyen, mint amilyen Nagyatádi Szabó István volt! . . .

A miniszter beszédét hosszantartó, lelkes éljenzés és taps követte. Az ünneplés lecsillapodása után Madai Gyula országgyűlési képviselő elszavalta Nagyatádi Szabó Istvánhoz írt ódáját. A szép verssorok és a lélekkel teljes előadás mély hatást tettek a jelenlévőkre.

Ezután Mayer János ny. miniszter mondotta el nagy érdeklődéssel várt és feszült figyelemmel kísért, alább következő ünnepi beszédét:

Mayer János nagyfontosságú kijelentései

— A magyar kisgazda-társadalom ma egy eszme hirdetőjének, egy eszme küzdő harcosának az ünnepét üli, amelyben kell, hogy az egész magyar társadalom egyesüljön. Nagyatádi Szabó István az erdőcsokonyai nádfeleles kis házban látta meg a napvilágot, az eke szarva mellett ette meg a kenyérének javát és a bizalom onnan indította őt a politikai pályára. Megtestesítője volt a magyar kisgazdának és soha a magyar falu népének bajait, vágyait, kívánságait és sérelmeit olyan hivatásszerűen nem hirdette senki, mint ő. Benne egyesült a demokratikus és konzerva-

tív szellem. Konzervatív volt vallásos kérdésekben és a magyar tradíciók megbecsülésében. Demokratikus volt a gazdasági kérdésekben és a jogok kiterjesztésének kérdésében. Ő megadta Istennek a mi Istené, *azonban megkövetelte a népek, ami a népé.* Nem a romokon akart építeni, hanem az adott körülmények figyelembevételével a fokozatos fejlődésnek volt a hive.

— Nagyatádi Szabó István az 1910-iki parlamenti ciklusnak egyik legtermékenyebb szónoka volt. Szóknoklataiban soha sem bántott és sértett meg senkit. Beszédén soha senki meg nem botránkozott. Azok mindig tárgyilagosak voltak, azok mindig helyesléssel találkoztak. A háboru utáni parlamentben volt idő, amikor a törvényhozásnak nyolcvan százaléka az ő szavára figyelt fel. Ő ezt a rendkívüli népszerűségét sohasem egyéni célokra, soha demagógiára, soha rombolásra, hanem a nemzet javára törekedett érvényesíteni. Ma is sokan vannak még, akik tagadásba veszik az ő érdemeit. *Ezek vagy elfogultak és nem érdemes velük vitatkozni, vagy nem ismerik Nagyatádi Szabó Istvánnak politikai pályáját.*

— Nagyatádi Szabó István a háboru előtt kezdte el az ő reálpolitikáját hirdetni és ehhez hű maradt minden veszen és viharon keresztül. Azt a pártot, amely ma is a többségi pártja a parlamentnek, amely megkimélte a vesztes időkben a bukácsolástól ezt a nemzetet, azt a pártot, amely állandóan alkotmányos kormányzatot biztosított a nemzet számára, ezt a pártot ő alakította. Az ő politikáját legjobban és legszebben jellemzi a Bethlen Istvánnal való kézfogás, amelyet a művész ennek a szobornak az alapzatán megörökít. Lehet-e eszményibb gondolat annál, mint amikor a magyar főur a nemzet javáért való munkálkodásra kezelt fog a kisgazdával?

— *Ezt a kézfogást kell nekünk szorosabbá tennünk, ezt a kézfogást kell nekünk állandóbbá tennünk.* Hogyha mi nem azt keressük, ami széthúz, hanem azt, ami összehoz, ha a nemzet javáért való munkában rendre, rangra, társadalmi és felekezeti különbség nélkül össze tudunk fogni, akkor megcsontságunk dacára a pokol kapui sem tudnak rajtunk győzedelmeskedni.

— *Ebben a kézfogásban benne van a magyar összefogás, a magyar erő. Tovább megyek: a magyar sors van ebben megpecsételve.*

— Itt azonban álljunk meg egy percre. *Mi, született kisgazdák, akiknek némi szerepe van a politikában, többször szemrehányást kaptunk azért, hogy ez a kézfogás egyoldalú volt. Akkor, amikor a tömegszervezők lecsillapodtak és ezeknek fékezése szempontjából nem volt többé szükség kisgazdákra, akkor kibuktatták őket*

a parlamentből. Ennek a szemrehányásnak van némi jogosultsága és én figyelmeztetek innét mindenkit, akinek a magyar sors intézésében valami szerepe van, hogy azt a kézfogást értéke szerint becsülje meg. Törekedjünk azt vészben és viharban erőssé tenni, mert azt a két kezét, ha elszakítjuk egymástól, esetleges megpróbáltatások idején nehezen fogják azok még egyszer egymásra találni. A magyar kiszegdatársadalom nehéz időkben tett tanubizonyosságot józanságáról, akkor, amikor a tömegszenvédek szennyes árja által nem engedte magát elsodoratni. Ez történelmi tény, mert hiszen annakidején hozsannákat hallottunk erről zengeni. *Nagy nemzeti szerencsétlenségnek tartanám, ha ennek a józanságnak csaldódás lenne a bére.* Ez az, aminek nem szabad megtörténni és nem is fog megtörténni, annál kevésbé, mert hiszen kiváló miniszterelnökünk, *Gömbös Gyula, a falupolitika mellett maga is hitet tett.*

— *Somogyi magyarok, legyetek büszkék erre a szoborra* — fejezte be beszédét a szónok — *álljon ez itt időtlen időkig és a kaposi és somogyi földön, amely Nagyatádi Szabó Istvánt kitermelte, hirdesse a gazdáltsadalomnak a nemzeti összefogásra való községét!*

Mayer János beszédét több ízben felbeszakitotta a lelkes taps, nagyhatásu szavait pedig szünni nem akaró ünneplés követte. Ezután Kiss János erdőesokonyai kiszegda saját versét szavalta el, majd Kaposváry György polgármester a város nevében átvette a szobrot.

Ezután a koszorúk elhelyezése került sorra. Koszorút tett a szobor talapzatára a felsőház, a képviselőház, a kormány, a földmivélsügyi miniszter, Somogy vármegye, Kaposvár város, a földmivélsügyi minisztérium tisztikara, a Nemzeti Egység Pártja, a TESZ, az Országos Mezőgazdasági Kamara, a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület, az Országos Földbirtó Szövetség, a Magyar Agrársajtó Szindikátus, az Alsódnántuli Mezőgazdasági Kamara, a Somogyvármegyei Kiszegdák Egyesülete, a kaposvári Széchenyi Népfiskolások Szövetsége, Nagyatád község képviselőiben Goriczky Nándor főjegyző, Erdőesokonya képviselőiben Halkó Sándor lelkész, a Magyar Bakrét Szövetség, a kaposvári kereskedők, Felsőgesd község, Nagyatád község ipartestülete és az Országos Kiszegdők Biztosító Intézete.

A gyönyörű ünnepséget a Szózat hangjai zárták be délelben egynegyed egy órakor.

Délben többszáz terítéses társaság volt, amelyen több felköszöntő hangzott el.

A földmivélsügyi miniszter távirata

Kállay Miklós földmivélsügyi miniszter az alábbi táviratot küldötte Mayer János ny. miniszter címére Kaposvárra:

„Sajnálom, hogy a Nagyatádi Szabó István ünnepélyen nem vehettek részt. Nagyatádi István szobra

azonban a földmivélsügyi minisztérium épülete előtt áll és figyelmeztet, hogy folytatni és befejezni kell az ő nagy célkitűzését: a magyar gazdák és földmivélszők millióinak megsegítését, felemelését és a nemzet élére állítását.“

(m. e.)

A huszonötödik jubiláris katolikus nagygyűlés

A fényes külsőségek, amelyek között az ezévi huszonötödik jubiláris katolikus nagygyűlést a fővárosban megtartották, minden eddigit felülmúltak. A gyűlés résztvevőit az ország minden részéből filléres „kereszt“ vonatok hozták a fővárosba szeptember 30-án. A gyűlés az ügétőverseny pályán folyt le több százezernyi hívő jelenlétében. A pálya közepén magasra emelt oltár. Az egyik tribünnel szemben a tiroli Hoffer András-kereszt másolata. A diszpályában a Kormányzóné, a királyi hercegek, hercegnők, a kormány tagjai közül Hóman Bálint és Imrédy Béla, a felsőház és képviselőház elnökei és tagjai, a közélet előkelőségei. Az oltár előtti emelvényen a pápai nuncius.

Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimást kürtész fogadja s kezdetét veszi a szentmise. Utána a bíboros-hercegprimás nyitja meg az ülést. A család és a házasság védelmének szükségességét hangoztatja. Az ünnepi beszédet Glattfelder Gyula csanádi püspök tartja, szintén a család békéje és boldogsága érdekében. Angelo Rotta apostoli nuncius a szentatya áldását osztja a megjelent hívőkre s a szociális betegségek ellen leghatásosabb védőszernek a keresztény családok tisztaságát tartja. Hóman Bálint kul-

tuszminiszter kiemeli a jubiláris gyűlés fontosságát. A katolikus egység megalkotását sürgeti az erkölcsi erők megőrzésére. Szerencsésnek és időszerűnek tartja a nagygyűlés tárgyának megválasztását a család válságának és védelmének értelmében, amelyet elsősorban nevelélsügyi problémának is tart és kíván. A gyűlést Zichy János gróf szavai zárták be.

Szeptember hó 23-án, vasárnap délután tartották az ország katolikusai az eucharisztikus körmenetet több százezer hívő részvételével, amelyen Horthy Miklósné, a Kormányzó Ur felesége, a királyi hercegek, hercegnők, Hóman és Imrédy miniszterek, a főváros polgármestere s az egyházi, világi és katonai előkelőségek is résztvettek. Az Oltáriszentséget vivő Zichy Gyula kalocsai érseket Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás, a pápai követ s a püspöki kar tagjai követték. A menet a Bazilikától a Kossuth Lajos-térre haladt, ahol a hercegprimás áldást adott az Oltáriszentséggel a térdreborult hatalmas tömegre.

A körmenet után a pesti és budai Vigadóban s a Központi Katolikus Körben gyűlések voltak. Hétfőn pedig a magyar katolikusok minden számottevő egyesülete, rendje, hitbuzgalmi, karitatív és kulturális szakosztálya jubiláris ülést tartott. Ugyancsak hétfőn folyt le a második nyilvános ülés is a Vigadóban Serédi Jusztinián bíbornok elnöklésével, amelynek előadói voltak: Petró Kálmán és Teleki Pál v. miniszterelnök, országgyűlési képviselők, valamint Tóth Tihamér dr. apát.

Kedden tartották meg a nagygyűlés záróülését. Schmidt Sándor dr. bányagazgató a földbirtokosok és vállalatok feladatául jelölte meg a munkáscsaldók védelmét. Sebes Ferenc piarista

Kép a XXV-ik katolikus nagygyűlésről

rendfőnök, Wolff Károly és Mihálovits kanonok a keresztény család védelmének feladatairól szövegeket. Serédi Jusztinián hercegprímás záróbeszédében törvényes eszközök sürgetett a családi kötelek végzetes meglazulásának megakadályozására.

A huszonötödik jubiláris katolikus nagygyűlés erős lendülettel nyult az ország közéletébe. Tisztító és fel-emelő hatása mindenestre érezhető lesz az egész vonalon. Krisztus győzelme az elanyagiasodott világban mindenestre kívánatos is.

A mátészalkai téli gazdasági iskola ünnepségei

A mátészalkai m. kir. téli gazdasági iskolánál szeptember hó 16-án, vasárnap nagy ünnepségek voltak. A téli gazdasági iskola felső éves tanulóinak termelési versennyel egybekapcsolt záróünnepélye, az iskolánál tartott háztartási tanfolyam záróvizsgálója, az ugyancsak ott tartott gyümölcsösomagoló tanfolyam bezárása, a mezőgazdasági, háztartási, kézimunka-, főzelék- és gyümölcs-béftkiállítások, valamint a Gyümölcs-termelők Országos Egyesülete szatmármegyei fiókjának gyümölcskiállítása vonzották a megye közönségét a mátészalkai téli gazdasági iskolához.

Sebestyén Jenő téli gazdasági iskolai igazgató üdvözölte a földművelésügyi miniszter kiküldöttét: Torday László kir. gazdasági tanárt. A háztartási tanfolyam vizsgáján a 21 községből való tanfolyam-hallgató lányok szép feleletekkel mutatták be a megye közönségének, hogy a háztartási tanfolyamokon milyen sok hasznos dolgot tanulhatnak.

A téli gazdasági iskolai ifjúsági önképző gazdakör záróünnepélyén Szabó Miklós tanyagó gazdaifjú a gyümölcstermelésről tartott előadásával, Bihary Bernát fülöpösi gazdaifjú szavallatával lepte meg a hallgatókat, míg Juhász Antal ifjúsági elnök, kómorói gazdaifjú bucsint mondva társai nevében is az iskolának, ígéretet tett, hogy tanáraik által kijelölt uton fognak haladni a szebb magyar jövő felé, majd Torday László miniszteri kiküldött aranykalászos gazdákka avatta a felső évfolyamot sikerrel végzett 33 tanulót.

Czapáry Bertalan mezőgazdasági kamarai kertészeti szaktanár tartott ezután előadást, a helyes gyümölcsösomagolásról, a gyümölcsösomagoló tanfolyam befejezéséig.

A Himnusz eléneklése után a gyönyörű kiállítások megtekintése következett. A kiállításokon a téli gazdasági iskolások igen szép jutalmakat kaptak, melyek közül kiemeljük Bihary Bernát által elnyert 60 tojásos csibekeltetőgépet és a gyümölcskiállításán ugyancsak téli gazdasági iskolás által nyert permeterzőgépet.

Erőteljes magyar attak elszakított testvéreink jogaiért Genfben

A Népszövetség genfi közgyűlésének hatodik bizottsága a most folyó ülészakal első sorban a népek szellemi együttműködésének és a kisebbségek kérdésével foglalkozott. Eckhardt Tibor, Magyarország kiküldötte, több nagy beszéddel vett részt a vitában és első sorban arra mutatott rá, hogy a Népszövetségnek minden — a népek szellemi együttműködésére vonatkozó

rok és ennek hivatalos megállapítása egyáltalában nem állana a román kormány érdekében, ezért késik a dolog. Ez a 32.000 ember tehát, akiknek az illetékessége, állami hovátartozása még nincsen rendezve, úgy él most Romániában, mintha börtönben lennének, hiszen még utlevelet sem kaphatnak, hogy onnan eltávozhassanak. Azután Bánffyhungad példáját említette meg. Ennek a városnak a lakossága 90 százalékkal magyarokból áll és még sincs az egész városban egyetlen magyarnyelvű iskola sem, holott a békeszerződésnek kifejezett rendelkezése, hogy a nemzeti kisebbségek saját nyelvű iskolákkal rendelkezzenek. A magyar kiküldött megállapította azt is, hogy a békeszerződés jogot nyújt az anyaországnak arra, hogy elszakított fajtestvéreinek jogai fölött öröködjék. És Magyarország tovább is ezen az uton halad, s úgy, ahogy azt nagy Apponyi Albertünk annakidején ugyancsak a Népszövetség előtt kijelentette, ahányszor csak szükségét látjuk, minden egyes esetben a Népszövetség nyilvánossága előtt fogjuk követelni a szerződés betartását. Magyarország semmi egyebet sem kíván szomszédaitól, mint-hogy becsületesen alkalmazzák a kisebbségi szerződéseket és betartsák a békeszerződésekben lefektetett rendelkezéseket.

A vita további folyamán a román és jugoszláv kiküldöttek, valamint Benes cseh külügyminiszter kétségbevitte Magyarországnak azt a jogát, hogy maga ellenőrizze az elszakított magyarok jogainak megadását, illetve biztosítását. Eckhardt Tibor ezzel szemben azt a javaslatot tette, hogy a Népszövetség alakítson egy bizottságot, amely hivatva lesz minden felmerült konkrét panaszt megvizsgálni. Egyben köszönetét is fejezte ki Edennek, az angol lordpecsétörnek és Aloisi bárónak, az olasz kiküldöttnék, magasszárnyalású beszédükért, amellyel ők is szentnek nyilvánították és a béke egyik alapjának tekintették a nemzeti kisebbségek kérdését. A kisanant kiküldöttei Eckhardt javaslatának elutasítása mellett szövegeket. A vita a javaslat fölött lapunk zártakor még tart.

Vörösváry Mag őszi árjegyzéke megjelent és kívánatra ingyen és bérmentve megküldik az érdeklődőknek. A Vörösváry-cég jelenti, hogy 1934. évben az igen tisztelt vevőinek ezreiből, egyetlen minőségi kifogás sem érkezett. Cim: Vörösváry Magkereskedés, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Trianoni kereszt a Ság-hegyen, amelyet szeptember hó 23-án lepleztek le.

— törekvése és határozata írott malszt marad addig, amíg Magyarország szomszédai mereven elzárják határaikat és még a magyar tudományos irodalom termékeit sem bocsátják be országukba. A kisanant megbizottainak válasza egyáltalában nem rontották a magyar kiküldött előadásának hitelét, mert a felhozott esetekre semmi érdemleges cáfolatot mondani nem tudtak.

Ezután a nemzeti kisebbségek ügyével foglalkozott a hatodik bizottság. Ebben a vitában is a magyar kiküldött hatalmas beszéde állott a nemzetközi érdeklődés középpontjában. Az adatok és érvek tömegét sorakoztatta fel Eckhardt Tibor, amellyekkel bizonyította, hogy Magyarország szomszédai egyáltalában nem tartják be a békeszerződéseknek a nemzeti kisebbségekre vonatkozó rendelkezését. A Romániához csatolt Arad példáját is felhozta. Ennek a városnak 88.000 lakosa van és a 88.000 ember közül 32.000-nek az illetékességét még mindig nem tisztázták a román hatóságok. Miután ezek letagadhatatlanul magya-

„Nemzeti munka a magyar földön“

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter hívta életre az Országos Mezőgazdasági Termény-, Gyümölcs- és Virág-Exportkiállítás. A kivittel Krudy Ferenc országgyűlési képviselőt bízta meg, mint aki egész életében bizonyosságát szolgáltatva annak, hogy nagy és nemes közérdekű célokért önzetlenül küzdeni és fáradni akar és tud.

Most, hogy a kiállítás elkészült és várja a főméltóságú Kormányzó Urat, hogy szeptember hó 29-én ünnepélyesen megnyissa, minden tulsz nélkül megállapíthatjuk, hogy az exportkiállítás gondolata rendkívül szerencsés volt és ennek a gondolatnak gyakorlati megvalósítása teljes mértékben sikerült.

Külföldön céltudatos propagandával sikerült az importőr-érdekeltségek figyelmét felkelteni, úgy hogy igen nagy számban fogják a kiállítást megtekinteni. Ezáltal olyan értékes kapcsolatokat teremthetünk, amelyek terményfeleslegünk jó áron való értékesítését állandóan lehetővé teszik. Természetesen nem szabad azt remélnünk, hogy a ma, ugyszólván naponkint változó, közgazdasági viszonylatokban egy csapásra sikerül megoldanunk a nehézségeket. Kezdeményező lépés ez, mely hivatva van megteremteni azokkal az államokkal, amelyekkel a gazdasági érintkezés kívánatos, a szoros együttműködést, hogy kiküszöbölve az érdekelletéteket, megindulhasson a normális gazdasági érintkezés és helyreállhasson az a gazdasági egyensúly, amelyet a békeszerződésekkel fejtetőre állítottak. Nagymagyarország gazdasági egységét visszaállítani rajtunk kívül álló okok miatt pillanatnyilag lehetetlen, de addig is minden eszközzel igyekeznünk kell országunk létét biztosítani és felvirágoztatását munkálni.

Magyarország mezőgazdasági ter-

melésének és a feldolgozó ipar készítményeinek legjava együtt van a kiállításon. Szakszerű csoportosításban tárja elénk a mezőgazdasági termelés legujabb irányait és megismertet azokkal a követelményekkel, amelyeket a külföldi piacok a termények minősége iránt támasztanak. Tulajdonképpen minden gazdának meg kell néznie ezt a kiállítást, amely nemcsak szórakoztat, de tanít is és olyan utmutatásokkal szolgál, amelyet, ha a gazda figyelembe vesz és gazdálkodásában gyakorlatilag alkalmaz, saját boldogulását segíti elő.

Első és legfontosabb követelmény, hogy a jövőben olyan minőségű árut termeljünk, amely a külföldi piacokon be van vezetve és amelyet a külföldiek szívesen fogyasztanak. A magyar termények, a kormányzat céltudatos törekvéseinek eredményeképpen, minőségileg egyre jobbak lesznek. Természetesen hozzájárulnak ehhez a kedvező talaj, éghajlati viszonyok is, amelyek olyan előnyt biztosítanak gazdáinknak, hogy ha ezeket kihasználják és modern talajműveléssel, nemcsak vetőmag felhasználásával kiegészítik a természet önkéntes adományát, olyan terményeket produkálhatnak, amelyek egyrészt minőségileg megállják a helyüket bármely ország terményeivel szemben, másrészt egyes specialitások még felülmúlják azokat.

A most megnyíló kiállítás az első komoly és céltudatos lépés abban az irányban, hogy az érdeklődő gazdának megmutassa: ez az az út, amelyet járni kell. Kincstár ez a kiállítás, amelyet dolgos kezek szorgos munkája varázsolt elő az áldott magyar földből. Csak így, egyetlen helyre összehordva, láthatjuk meg mi magyarok is, hogy a jó Isten kegyelme milyen végtelen gazdagsággal áldotta meg országunkat és igaz az a feltevés, hogy Magyarország Európa

éléskamrája és esemegekertje lehet!

Végül, amikor testvéri szeretettel köszöntjük a kiállítás meglátogató-sára Budapestre érkező gazdatársainkat, egyszersmind annak a kívánságunknak is kifejezést adunk, hogy mindazok a nemes célok, amelyeket ez a kiállítás megvalósítani kíván, teljes egészében valóra váljanak és segítségével, könnyebbé váljon a falvak sorsüldözött népének.

W. B.

NEMZETGAZDASÁG

Folyamatban vannak a magyarnémet gazdasági tárgyalások

A magyar mezőgazdasági cikkek exportja Németország felé az utóbbi időben örvendetes fellendülést mutat, s a most folyamatban lévő tárgyalásoknak éppen az a céljuk, hogy a gazdasági kapcsolatokat még jobban kimélyítsék. A folyó év elején megkötött lenmagszállítási szerződést részint a gazdák tartózkodása, részint pedig a rossz termés miatt nem lehetett lebonyolítani, s külkereskedelmi megbízottaink most azon tárgyalnak, hogy a németek lenmag helyett repcét vegyenek át, amelyből igen nagy mennyiségű volt. A most folyó évre biztosított tojáskontingensünk már kimerült, de alapos remény van arra, hogy ezt is sikerülni fog felemeltetni. Ugyancsak tárgyalnak nagyobb mennyiségű zsir és szalonna kiviteléről is, még pedig tekintettel az időközben emelkedett sertésárakra, az előbbinél magasabb áron. Vajból 70 vonatra volt kontingensünk, amit azonban már leszállítottunk. Most arról van szó, hogy újabb mennyiségeket kössünk le Németország számára, ami — tekintettel arra, hogy a németek a vajt igen jó áron vásárolják — valószínűleg előnyösen hat majd az ipari tejárára is. Míután a Németország részére lekötendő mennyiségek kizárólag a belső szükséglet fedezésére szolgálnak és nem kerülnek további exportálásra, nem fogják rontani a magyar termékek külföldi árait sem.

ÓRIÁSI SZERENCSE

a Belvárosi Váltóüzlet

Részvénytársaságnál (Budapest, VI., Teréz-körút 37. szám.)

A 300.000 pengős jutalmat az osztálysorsjáték folyó évi szeptember 26-iki huzásán ezen intézetnél nyerték.

Ugyanitt nyerték 1929 szeptember 3-án és 1932 szeptember 19-én a 200.000—200.000 pengős főnyereményeket.

Uj huzás október 20-án.

Rendeljen fenti intézetnél sürgösen osztálysorsjegyet!

100.000 matyóbluzt exportált Mezőkövesd. Mezőkövesdről ebben az évben 100.000 darab matyóbluzt vittünk ki a vámkülföldre, ami az értük befolyó külföldi valutákon felül is öröndetes jelenség, hiszen a matyóvidéken jelenleg 7—8000 nő foglalkozik kézimunkakészítéssel. A földművelésügyi kormány elhatározta, hogy ennek a háziiparnak a támogatására 300 kilogramm selyemfonalat bocsát előnyös áron rendelkezésre.

293 textilgyár dolgozik az országban. A Statisztikai Hivatal kimutatása szerint textiliparunk az utóbbi évek rossz gazdasági viszonyai között is kiváló ellenállóképességet tanúsított, mert még ezekben a rossz idők-

ben is fejlődésről számolhatunk be. 1933-ban 293 textilgyár volt üzemben Magyarországon, amelyek az 1930. évi 43.783 munkással szemben 1933-ban 50.092 munkást foglalkoztatnak és munkabérben 46.900.000 pengőt fizettek ki. Az 1933. évi textiltermelésünk értéke eléri a 327 millió pengőt.

A Hitelbank jelentése a világgazdasági helyzetről. A Magyar Általános Hitelbank az elmúlt napokban bocsátotta közzé a jelentését, amely megállapítja, hogy az általános javulási folyamat egyes országokban megakadt, sőt bizonyos átmeneti rosszabbodás észlelhető, ezzel szemben Magyarországon a javulás tovább folytatódott.

Szép és értékes kiállítást rendezett a pilisi „Faluszövetség“

Szeptember hó 23-án, vasárnap Pilis Pest-megyei községben a Faluszövetség kötelékébe tartozó Pilisi Nép- és Gazdakör gazdasági kiállítást rendezett, amelyen résztvett a környék társadalma is. A kiállításon a Faluszövetség elnökének, Mayer János ny. miniszter képviseletében megjelent: Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója, továbbá a kerület közszerepében álló országgyűlési képviselője, Marton Béla, Mecsér András, Dukai-Takách Géza országgyűlési képviselők és Kopa Károly főszolgabíró társaságában.

A termény-, állat- és háziipari kiállításnak ugyyszólván egész nap igen sok látogatója volt. A díjkiosztás után Marton Béla, a kiállítás fővédnöke, mondott beszédet, amelyben különösen azt hangsúlyozta, hogy a ma-

gyar agrártermékek fokozatosan meghódítják a külföldi fogyasztókörzést és a magyar kormány egy alkalmat sem mulaszt el, hogy a magyar föld termékeinek piacot teremtsen. Olyan értékesítési politika van kifejlődésben, amely igyekezni fog a legkisebb termelőnek is megfelelő hasznot biztosítani azáltal, hogy a fogyasztó és a termelő közötti utat lényegesen megrövidíti.

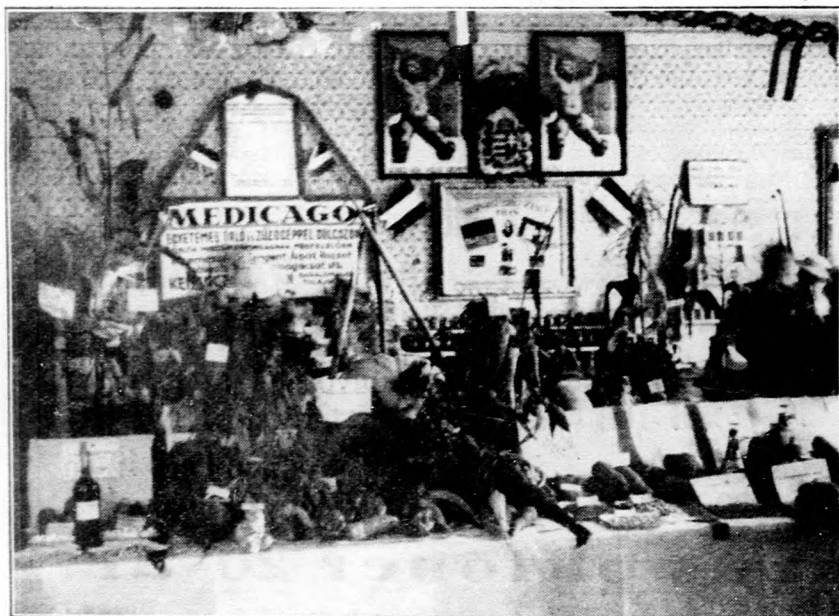
Hasonló értelemben szólalt fel Mecsér András országgyűlési képviselő, aki a szövetkezeti értékesítés előnyeit ismertette és hivatkozott arra, hogy nyugati szomszédaink szívesen veszik a magyar föld termékeit és szerencsés földrajzi fekvésünknel fogva, igyekeznünk kell minden alkalmat a lehető legjobban kihasználni. Kiemelte, hogy a pilisi kiállítás anyagából olyan érté-

keket lehet összeválogatni, amivel nyugodtan tudná kiállani az országos versenyt is a szorgalmas pilisi gazdaközönység.

Gesztelyi-Nagy László dr., a Dunatiszakai Mezőgazdasági Kamara igazgatója, az egymásraült erők kívánatos együttműködését hangoztatta és a népies agrárszellem szükségességének előnyeire mutatott reá.

Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója, Mayer János ny. miniszternek üdvözlétét tolmácsolta, amit az egybegyűlt gazdaközönység nagy lelkesedéssel fogadott. Beszéde során kiemelte azt az öröndetes körülményt, hogy a mostani gazdasági válság idején Pilis község földműves- és gazdátársadalma a helybeli intelligencia közreműködésével gazdasági tanfolyamok rendezését kezdte meg, hogy annál jobban felvértezhesse magát a súlyos esztendőkre. Most ennek a munkának az eredményeit jöttünk megismerlni és minden tulsz nélkül megállapíthatjuk, hogy Marton Béla, jelenlegi képviselő által tíz évvel ezelőtt megkezdett nevelőmunkának meg volt a hatása, mert ugy a helybeli, mint a környékbeli intelligencia és birtokos-osztály megtalálta a közvetlen érintkezést a falusi társadalommal és felismerte az egymásraülttség fontosságát és ezért sikerült a társadalmi együttműködést minden vonatkozásban kidomborítani.

A pilisi kiállításon valóban együtt ünnepezt a szellér és a termelő a nagybirtokossal és a falu hivatásos vezetői nemes munkájuk gyümölcsében gyönyörködhettek. Ebből a munkából kivette a részét az iparosság is, szóval a falu egész társadalma. A látogatók kellemes emlékekkel hagyták el a pilisi kiállítás területét. Pilisen Schramkó Kálmán helybeli faluszövetségi titkár vezetésével immár évek óta ernyedetlen, komoly munka folyik, amelynek megindítója Marton Béla dászntmikiósi földbirtokos, országgyűlési képviselő volt.

Kép a pilisi „Faluszövetség“ kiállításáról

A m. kir. osztálysorsjátékot a pénzügyminiszter megbízásából a Pénzügyi Központ rendezti és bonyolítja le. Október hó 20-án kezdődik az új osztálysorsjáték. A sorsjegyek mennyisége 84.000, a nyerevényeké 42.000, tehát minden második sorsjegy nyer! A nyerevények összege közel 8 millió aranypengő. A sorsjegyek hivatalos ára: $\frac{1}{4} = 24$; $\frac{1}{2} = 12$; $\frac{1}{4} = 6$; $\frac{1}{8} = 3$ pengő az összes budapesti és vidéki főárusítóknál. Jutalom 300.000, főnyeremény 200.000 pengő, úgyhogy a legnagyobb nyerevény szerencsés esetben egy félmillió aranypengő készpénz. Kisorsolásra kerülnek továbbá: 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 pengős, stb. nyerevények, tehát ugy a játékterv és az árak, valamint a kiváló nyerési esélyek változatlanok.

Miért
tanácsos most
osztályosorsjegyet
venni?

Mert

a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előbbi, lejátszott osztályok betétjeit is meg kell fizetni. Tehát sokkal célszerűbb a sorsjegyeket már az ELSŐ osztály huzása előtt megvenni, hogy a rendkívüli nyerési esélyeket teljes mértékben kihasználhassa és hogy ne veszítse el egyetlenegy osztály nyereményeire való igényét se.

Mindenkinek és minden egyes sorsjegyeknek egyforma a nyerési esélye!

A főárusítók azonban figyelmeztetik a n. é. közönséget, hogy csak úgy biztosíthatják részvételüket az új sorsjátékra, ha a sorsjegyekért járó összeg az előírt 30 fillér költséggel együtt a huzás előtt, tehát most

október 20-ika előtt

az illetékes helyekre beérkeznek, különben minden igény megszűnik.

Aki azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarja megtartani, szíveskedjék azonnal visszaküldeni, mert az idejében ki nem fizetett sorsjegyek semmi jogot nem biztosítanak, a főárusítókknak azonban kárt okoznak, ha azokat nem kapják vissza.

Az I. osztályú sorsjegyek ára:

Egész 24.—
arany pengő

Fél 12.—
arany pengő

Negyed 6.—
arany pengő

Nyolcad 3.—
arany pengő

NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN SZOBRÁNÁL

**Irtá és a kaposvári szoborleleplezési ünnepen
elszavalta: MADAI GYULA**

Egy bölcső ringott Erdősokonyán,
Csupasz föld hátán, kis, paraszti
lakba',
A bölcső ezt a bronzembert ringatta.

Mikor ledől az országpiramis,
S porban és vérben fetrengett a
népünk,
Ezt az embert a falu küldte nekünk.

Mikor szívét s eszét vesztette Pest
És szövétnekül többé nem ragyogtak
Fáklyás elméi bölcs országnagyoknak:

Jött Ő. A gazda. Lehajolt.
S a széthullt népet nagy, szerető lelke
Egy óriási kérébe ölelte.

Bosszual volt a szívünk viselő.
Kainná torzult minden magyar ember.
Csatába szálltunk az örök Istennel.

Hogyha oly rutul elbukott hazánk,
Vessen minden! A rend, a jog, a
béke,
Mártsunk kaszákat egymás kebelébe!

Akkor jött Ő, az Isten követe.
Arcán a jóság glóriája lángolt,
S Kain ökléből — kézfogást varázsolt.

Békét akart a testvérharc nyomán,
Fürtös, kalászos, napsütéses békét.
És népe láncát összetörni végkép.

Kossuth a kezdet. Ő a folytatás.
Polgárt nevelni bolsevista szörnyből,
Karéjt szelt ő is kenyérből és földből.

Két apja volt a föld népének itt.
Amaz a jogok részesévé tette.
Ez a hatalom trónjára ültette.

Oh, mert szerette szépséges fáját,
A büszke férjfiherkulest a gáton
S a nőt, a hangját, a rózsát az ágon.

Királyi sorsot álmódott neki
Napos tetőn, hol boldog népek lagnak.
Fájt látni őt benn szegénynek és
vagnak.

Szólt az urhoz: testvérek vagyunk!
Hiába gög, az éhbér és a börtön,
Mindenki urnak születik e földön.

Ur, mert magyar! S kenyérre ér-
demes.

Az is, aki az ekeszarvát tolja.
Az is, aki az ekét kovácsolja.

S szólt a néphez: megbecsüld az
észt,
Amely neked, mig lenn az igát húzod,
Gyámod, vezéred, mentő kalauzod.

Mert szent erő a kéz és ész frigye.
Hol összetépi ezt a szövetséget,
A bűn ott mindent Sodomává éget.

S ahol töretlen ez a bűverő,
Ott van remény, van ország, benne
bőség,
Feltámadás a sirből és dicsőség!

Paloták népe! Kunyhók gyermeke!
Ha össze nem tud szívetek borulni,
Ide jöjjetek kézfogást tanulni!

Im, az éreggazda áll és várva vár!
Szól is hozzátok, hallgassatok rája,
Mert ő a föld s az idők prófétája.

Azt mondja némán, hogy: velünk az
Ég!
Velünk a Föld! S ha bennük egy a
lélek,

Kik egyazon rög kenyereből élnek:

Tombolhat itt a balsors bösz dühe.
Ekéje szerte sirverem-sort szánthat,
Nem dönti abba gyönyörű hazánkat!

Kép a „Kaposvári Virágos Hétről“.

A Somogyi Bokréta Paulini Béla vezetésével koszorút helyez a 44-es gyalogezred hőseinek emlékművére.

**A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA**

minden ügyben utbaigazit!

SZÖVETKEZETI ÉLET

A hitelszövetkezetek feladata a javuló magyar életben

Azok a különböző jelentések, kimutatások és statisztikai adatgyűjtések, amelyek Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetének legújabb alakulásáról számolnak be, igen örvendetes és biztató képet nyújtanak azokról az eredményekről, amelyeket a magyar nemzet a legutóbbi esztendő alatt gazdasági téren elért. Ezek az adatok ugyanis kétségtelenül azt mutatják, hogy Magyarország ama kevés államok közé tartozik, amelyeknek gazdasági élete a fejlődés és kibontakozás útján van. Már a külföldi közvélemény is észreveszi és elismeri, hogy azok az erőfeszítések, amelyeket a magyar nemzet gazdasági helyzetének megjavítása és a válság leküzdése érdekében tett, igen komoly, számottevő és kézzelfogható sikerekkel jártak, amelyek Magyarországot a külföldi közvélemény előtt természetesen kedvező megvilágításba helyezik.

Az állami költségvetés — mint ismeretes — kedvezően alakul. A munkanélküliség csökkenése arra mutat, hogy az ipari termelés keretei meg-növekedtek s ugyancsak ezt bizonyítja a szénbányászat tevékenységének emelkedő irányzata. Növekedett az államvasutak forgalma is ugy a személyi, mint az áruszállítás terén. Kedvező gyarapodást jelent számunkra a szemléltetőmást fejlődő idegenforgalom is.

Mozgás, élénkség, a bizakodó és pezsdülő élet kétségbevonhatatlan jelei mutatkoznak tehát a magyar nemzetgazdaság egész területén. A lüktető munkának ezt az ütemét a magyar hitelszövetkezeteknek is át kell venniük, bele kell kapcsolódnok abba az erőfeszítésbe, abba az áldozatos tevékenységbe, amelynek végső célja a nemzet egyetemes érdekeit szolgálja. Ez a cél: a magyar gazdasági élet talpraállítása, a dolgozó társadalmi rétegek helyzetének megjavítása, a termelő munka jövedelmének növelése. A hitelszövetkezeteknek igen tág területük és lehetőségük van arra, hogy ebben az újjáépítő munkában résztvegyenek. Elsősorban elősegíthetik a mai időkben olyannyira fontos *belső töképeződést*, amit a kezelésükre bízott takarékbetétállomány gyarapításával érhetnek el. Ennek a feladatnak sikeres megoldása útján juthatnak a hitelszövetkezetek abba a helyzetbe, hogy másik fontos nemzeti kötelességüknek eleget tegyenek. Ez a kötelesség: a magyar mezőgazdaság, a magyar gazdatársadalom új tőkékkel, új hitelekkel való *ellátása*, hogy a termelő munka a magyar barázdákban minél szélesebb

mederben és minél eredményesebben megindulhasson.

Végül a hitelszövetkezetekre hárul a magyar falvakban az a fontos feladat, hogy helyreállítsák a régi bizalmat a becsületes munka és a polgári takarékossg nemzeti erényei iránt.

„Szövetkezeti Hétfő”. A Nemzeti Munkahét keretében szeptember 29-től október 7-ig Szövetkezeti Hétfő is fognak tartani, mely a múltévénél sokkal nagyobb arányú lesz. Felhasználják ezt az alkalmat

Olaszországban tartózkodó magyar gazdái fájainkhoz!

Fiúk! Az utóbbi időben igen sok levelet kaptam Tőletek. A válasszal késtem, mert jelenleg Hévízfürdőn tartózkodom reumám gyógyítása végett. Tekintettel, hogy a Németországban tartózkodó gazdái fájak október elején haz térnek, úgy határozunk, hogy október végén Ti is hazajöttök. Előreláthatólag a hazajövetel október utolsó napjaiban lesz. Ugy intézkedjétek tehát, hogy addigra mindenki készen legyen az elutazásra. A találkozás részletes programját, melyet készen lesz, azonnal közlöm Veleitek és már most arra kérlek mindnyájatokat, hogy a kapott utasításokat pontosan teljesítsétek, nehogy az összejövetelben és a visszautazásban fennakadás legyen. Vendéglátó gazdáitokkal is közöljétek ezt, megemlítve, hogy ugyanebben az időben térnek vissza kíséretemben Olaszországba a nálunk tartózkodó olasz gazdái fájak is. Éppen azért a még hátralévő időben kintartó szorgalommal, fegyelmezettséggel, áldozatos munkakészséggel végezzétek kötelességeiteket, hogy vendéglátó gazdáitokkal és a hivatalos tényezőknél jó emléket hagyjatok hátra, ami nemzetünk javára is szolgál. Sze-

a szövetkezetek arra, hogy az egész országban szétszórta tagjaikkal érintkezzenek. Ebből a célból bemutatják raktárait, üzemeiket, s akciórúszitást is terveznek, hogy a tagoknak az olcsó bevásárlást lehetővé tegyék.

Egy hitelszövetkezeti vezető kiténtetése. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Kiss Lajos községi bírónak, a sárszentlőrinci községi hitelszövetkezet elnökének a közélet terén több évtizeden át szerzett érdemei elismerésül az V. osztályu Magyar Érdemkeresztet adományozta.

retettel köszönt mindnyájatokat atyai jóakarótok

Szekeres László dr.
főtitkár.

ÜZENETEK: Nagy József: Kérésed levélben elintézve. Minden megtörtént. Vendéglátó gazdádnak külön irtam. Nővéred a kendőért jőjjön le. A sapkát hozd magaddal majd. — **Tóth Lajos:** Az elismervényt megkaptam, a fényképpel együtt, amelyet hálásan köszönök. A fenti közleményben bennfoglaltatik mindaz, amit leveledben kérdezél. A direktor urat és kedves családját a legszívvelyesebben üdvözlöm. Nem irtad, hogy rádió-előadásomat meghallgattátok-e? — **Földváry Zoltán és Ferike:** Közös soraitokat örömmel olvastuk. Látszik, hogy nyílt szemmel figyelitek a viszonyokat. Amit irtatok, igen érdekes. Megfigyeléseitekről készítsétek jegyzeteket, amelyeket azután, — ha értékes — a nyilvánosság számára közreadunk. Csesenából küldött közös lapotokat megkaptam. A Federáció vezetőit mindkét helyen szeretettel köszöntöm. — **Szűcs Kálmán:** Intézkedtem, hogy a gróf ur részére egy olasz nyelvű programot küldjenek. Ez azonban a kellő időben már nem ér oda, mert a kiállítás 29-én nyílik. A levél egy kicsit késést, mert én Hévízen vagyok utókurára. Munkádnak nagy fontosságot tulajdonítok, ép azért a kért propagandairatokat postára adom. Ha azonban későn érkezik, ennek nem mi vagyunk az oka. A kiállítás 8 napig marad nyitva, úgy, hogy a gróf urnak ideje és módja lesz azt meglekinteni. — **Vargyai Lajos:** Felvilágosító soraidat megkaptam. Igen örülök, hogy másképp áll a dolog. Minden éremnek két oldala van. Egész nyugodt lehetsz, hogy amint eddig támogattalak, úgy ezután is mindenkor segítségemre leszünk. Az elismervényt az iratok közé tettem. — **Lenber István:** A küldött nyomtatványokat köszönettel vettük. Add át érte a direktor urnak és kedves családjának legszívvelyesebb üdvözlőit. Légy szíves, ird meg az igazgató ur unokanővérednek — aki ott nyaralt nála — a nevét és pontos római címét, hogy azzal a magyar családdal összehozzam, aki a jövő nyáron szívesen látja vendégül Magyarországon.

Folyik az ideai szüret

Azoknak, akik hallgatnak és az utóbbi időben nem irtak, azt ízenem, hogy érdeklődéssel várjuk további soraitokat.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Gyümölcsfa-alakok

Magastörzsűnek mondjuk az olyan gyümölcsfát, melynek törzse 180—200 cm magasságban ágazik el. Ez alkalmas gazdasági udvarokba, utak szélére, szántóföldek övezésére, mert a közlekedést ágaival nem zavarja.

Gyümölcsösökben azonban előnyt adnak az 1—1.5 m törzsmagasságu, úgynevezett közepes törzsmagasságu fáknek, mert ezek korábban teremnek, gyümölcsük szebb és termésük nincs kitéve annyira a viharoknak, mint a magastörzsűeké. Minden munka (fa-ápolás, permetezés, gyümölcszedés, metszés) könnyebben, olesóbban végezhető náluk.

A *törpetörzsű* fák csekély helyet foglalnak el, még korábban teremnek, mint a középmagasak; a szél még kevésbé bántja őket és kezelésük még könnyebb. Mindazáltal ezek csak kertekbe valók, mert a talaj trágyázása iránt igényesek, a szárazságot kevésbé tűrik és csak szakértő kéz metszése után biztosítanak termést.

Mindenféle magasságu faalakban van *gula-alaku* és *kehely-alaku* lombzat. A kehely-alaku lombzatban tulajdonképp hiányzik a sudár (a törzs egyenes folytatása). A kehely-alaku lombzatba ugyan jobban behatol a napfény s így színesebbek a gyümöl-

csök, de hátrányuk az, hogy ágaik gyengébbek s így a gyümölcs sulya alatt gyakran letöredeznek.

Az őszi takarmánykeverékek

jelentősége hazánkban igen nagy. Hiszen a tavasszal vetett szálas karmányok sikerét a tavaszi száraz hónapok nagyon is kockázatosá teszik, míg az őszi keverékek őszi végén és főleg télen elegendő nedvességet kapnak arra, hogy elfogadható termést biztosítsanak. Ha még ehhez hozzászámítjuk azt, hogy korai lekaszálásuk után még egy másodterményt (kukorica, csalamádé, tök, szudáni fü, köles, mohar, stb.) is vethetünk földjükbe; hogy a keverék egyik növénye (borsó, búkköny, stb.) a talajt nitrogén-tápanyaggal gazdagítja; hogy az ilyen keveréktakarmányok éppen a legértékesebb, fehérjében gazdag takarmányt szolgáltatják állatainknak; ha mindezeket kellően megfontoljuk, akkor tudatában leszünk nagy jelentőségüknek s bizonyára beiktatjuk ezek egy-némelyikét a mi vetésforgónkba.

Hazánkban természetű őszi keverékek a következők:

1. *Szöszösbükköny rozssal* a homokvidékek fontos őszi keveréke. Október elején okvetlen elvetendő, mert ha nem eléggé kifejlődve megy a télbe, ki-

fagyhat. Ne soká várokozunk kaszálásával, mert ha a szöszösbükköny elvéült, akkor az állatok szőrös volta miatt kevésbé szeretik.

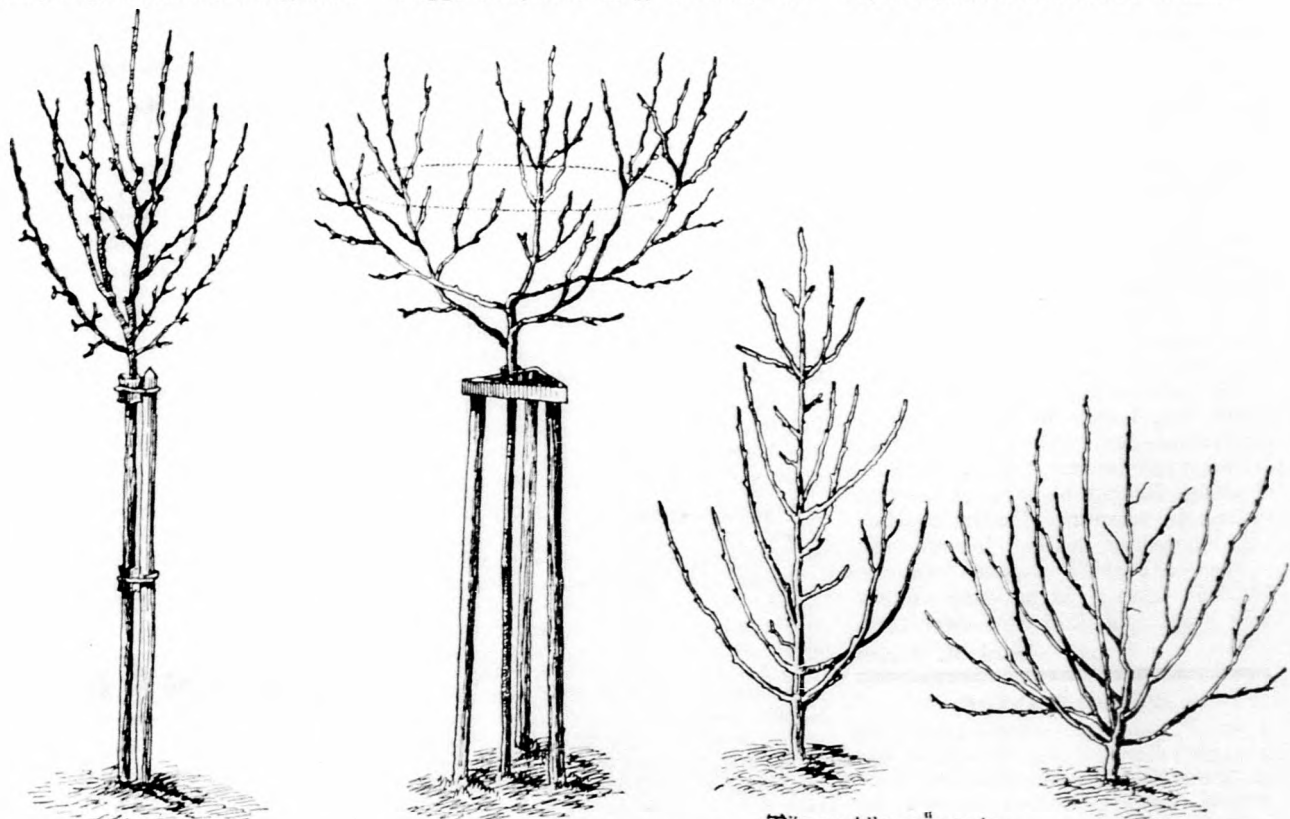
2. *Pannonbükköny búzával* az agyagosabb talajok takarmánykeveréke. A búzával egy időben vetendő. A pannonbükköny fagyálló növény. Minden állat szívesen eszi úgy zölden, mint szénává szárítva.

Az eddig felsorolt keverékekből egy kat. holdra 100 kg-ot szokás vetni, még pedig kb. 66 kg-ot a búkkönyből, 34 kg-ot a rozsból, illetőleg búzából.

3. *Rozsos bitorhere* a homokos és kavicsos talajokon hálás keverék. A bitorheréből 18—20 kg, a rozsból 30—35 kg vetendő egy kat. holdra.

4. *Legány-féle hármás őszi keverék* vetőmagja 50 kg szöszösbükköny vagy pannonbükköny, 40 kg rozs vagy buza és 10 kg bitorheremag. Ez korán kaszálható, nagy tömegű takarmányt ad. Homokon természetesen a szöszösbükköny és a rozs, agyagon pedig a pannonbükköny és a buza szerepeljen a bitorhere mellett.

5. *Keszthelyi keverék*. Ez a rozsnak a repcével való keveréke. Augusztus végén elvetnek 50 kg rozst, majd erre keresztben 10 kg réparepcét. Ez csak jó talajon termelhető sikerrel, de itt már ősszel bőséges takarmányt biztosít. Október-novemberben használható, de puffasztó hatása miatt huszonnégy-órai fonnasztás után és szeccskával keverten szokás etetni. A repcés rozs jól állja a telet, ősszel megkaszálva a repce kipállásától nem kell tartani.

Magastörzsű gula (Pirámis) alakú fa, támasztó karóval.

Magastörzsű katlan (kehely) alakú fa, 3-as védő karóval.

Törpe törzsű gula (piramis) alakú fa.

Törpetörzsű katlan (kehely) alakú fa.

Borpiac

A mindinkább mutatkozó hatalmas természetesökkenés, ugyiszintén a megmaradó ujbork kiváló minősége továbbra is szilárdítja az árakat.

A nehéz (25—32 cukorfokos mustokból kapott) ujborkok leállításához több mint 60 százalékos alacsonyfokú óborra van szükség. Így érthető a nagykereskedelem szinte ideges vásárlása és az óborok iránt is megnyilatkozó kereslete.

Legelőször Gyöngyösön és környékén ugrottak fel az árak, de lassan az egész országban, még a rendszerint hírhedten olcsón (kényszerárakon) árusító tömegtermő borvidékeken is, alaposan megszilárdult a bor ára.

Kistermelői óborokat fokónként 1.6—2 filléres árakon, uradalmi tételket 2 fillértől 2.5 fillérig szedik a kereskedők. De sok nagyobb termelő még ennél is magasabb árakat kíván, mivel ezidén nem termett a tavalyi mennyiségnek a fele sem, tehát kénytelen a rezsijére szükséges összeget valami módon előteremteni. Az ujborkok ára mustként cukorfokónként 1 fillér körül van, de ha eléri a 22 fokot, minden pluszfokra felváltva is fizetnek. Kierjedt ujbort kistermelők 1.8—2 filléres árban, uradalmak sokkal magasabb árakon akarnak csak eladni, de sokan egyáltalán beszüntették az eladást, mert meg akarják várni, hogy mi fog még kialakulni.

Külföldre meglehetősen mennyiségű must szállítottak ki. Érdekes, hogy míg Svájc kereslete a bő bortermése folytán kissé megesappant, addig az osztrák és cseh gyenge bortermés miatt ezek az államok kezdenek élénken érdeklődni a nehéz édes magyar ujbork iránt.

Az északi államok felé (Dánia, Svédország) külkereskedelmi szerződéseink és követéseink élénk tevékenysége és hathatós propagandájának eredményeként szintén kezdik keresni a magyar bort és már eddig is néhány sikeres tárgyalásról, próbaexportálásról hallottunk. A vevők nagyon meg vannak elégedve a magyar bork minőségével, úgyhogy reményünk van lassu, fokozatos exportemelkedésre az északi államok felé. Jelenleg az a helyzet, hogy bortermelő olvasóink legokosabban teszik, ha nem sietnek ó-, valamint ujborkaik eladásával, ha pedig vevők jelentkeznek, nyugodtan kérhetik a fenti irányárakat, sőt talán (jó minőség esetén) még annál jobb árakat is elérhetnek.

Irsai M. József

SZŐLŐOLTVÁNYOK.

házi gyökeresek és gyökeres vadgyökerek, többféle alanyokra, úgy bor- mint speciális eseménycsokfajok, legelőszobban beszerezhetők felelősség mellett, államilag ellenőrzött telepeken. Árjegyzék ingyen. Cím:

MÉSZÁROS ISTVÁN, NAGYRÉDE.
Postafiók 4. Hevesmegye.

Apró jótanácsok

Jegyezzük meg azon tyukjainkat, melyek a legnagyobb tojásokat szokták tojni. Elsősorban ezeket tartssuk meg jövőre tenyésztésre, mert valószínűleg ezeknek utódai is nagy tojásokat fognak rakni. Az ország baromfitenyésztésének legfőbb érdeke kívánja, hogy a magyar tojásnak, mint kivitelű árunak ebből a szempontból a hírneve javuljon. Inkább kevesebbet tojjanak tyukjaink, de nagy és barnahéjű tojásokat. Kakasokat is csak a legnagyobb tojásokból neveljünk, mert a kakasok ezen anyjuktól öröklött tulajdonságot jérceivadékaikra biztosan átörökítik.

A hideg télben sokat szenvednek a tyukok, ha az ől túlmeleges; fázó tyuk pedig nem tojik. Ha az ől magas lenne, a menyezet alatt alkalmazunk lécrácsot vagy drótfonatot, amelyre legalább 2—3 arasznyi magasságban szénát vagy szalmát szórunk. Tavasszal a rács megint eltávolítható.

Gyenge volt a szalmatermés, de még ezt a keveset is kénytelenek leszünk takarmányozásra felhasználni. Sok gazdaság fog tehát alomhiánnyal küzdeni. A hiányzó alomszalmát homokkal, tőzeggel, erdei „leveles”-sel fogjuk pótolni. Ott, ahol előreláthatólag homokalomra is sor kerül, ott jobb lesz még most, a melegebb időben alkalmazni ezt a kiegészítő almot, mert a téli hónapokban fontosabb lesz az alom meleg volta is. Ahol pedig az erdei fák lehullott leveleit szándékozzunk felhasználni, ott igyekezzünk ezt még a kései hideg esők előtt begyűjteni és szárazon elraktározni a téli szükségletre. A tőzeg igen jól helyettesíti a szalmát: sőt az istálló levegőjét még tisztábban tartja, mint a szalma, mert leköti a vizeletben levő, a bomláskor felszabaduló, csípős, orrfacsaró gázt. Hogy e kitűnő almot mégis ritkán látjuk alkalmazni, annak oka az, hogy a tőzegtellepektől távolabb már a vasúti fuvar miatt drága lenne.

A pulykákat jól kell táplálni, mert közeledik az ősz vége, mikorra a növendékeknek teljesen ki kell fejlődve lenniök. Másképp nem vihetjük piacra, vagy legalább is nem kapunk értük kellő árat. Kapjanak a növendékpulykák naponta legalább kétszer vagdalt zöldséget is tartalmazó keveréket, melybe tegyünk sok buzakorpát és különféle darákat. Este kapjanak egészszemű árpat vagy tengerit.

A gyümölcsösben a fagy beállta előtt a talajt mélyen, hantosan, nagy rögökben fel kell ásni vagy fel kell szántani. Ez a munka a téli nedvesség elraktározását célozza és egyben a lehullott leveleken levő sok betegség gombacsírja, rovarok álcája is elpusztul, a lombnak föld alá való ásása révén. Száraz, beteg fát a gyümölcsösben ne hagyjunk, mert ezek a legtöbb gombabetegségnek és rovarellenségek telelő-tanyáit képezik. A gyengén termő fákat most lesz legalkalmasabb megtrágyázni: adjunk egy fának annyiszor 8 kg. istállótrágyát, ahány négyzetméter területet takar be a fa koronája. A trágyát ne a fa törzse mellé, hanem a korona széle alatt ásott árókba helyezzük el és földdel azonnal takarjuk be.

A szikes talajt még aránylag legjobban bírják a gyümölcsfák közül a kajszibarack, a mandula, a ribizke és a málna. A birs már gyakran sárgaságba esik.

GAZDATUDÓSÍTÓ

A sörärpa minőségi meghatározása

A sörärpa minőségi meghatározására új rendszert léptetett életbe a növénytermelési hivatal. Az új megállapítás szerint a hektoliter-sulynak 66—76 kilóig kell terjedni: 1000 szem sulya, 3 órás mesterséges szárítás után, 30—46 grammig terjedhet s az elsőrendű sörärpa magvainak átmérője 2.8 milliméter kell, hogy legyen. *Ti: százalékos fehérjetartalom jelenti a legjobb árpat*, végül a csirázóképesség alsó határa 92 százalékos kell, hogy elérjen.

Október hó 15-ig meg kell semmisíteni a községi faiskolák természetvényt, 83 faiskola kivételével

Mint ismeretes, országsszerte felülvizsgálták a községi faiskolákat, s ennek eredményéhez képest az ország területén lévő községi faiskolák közül 83 községi faiskolát találtak olyannak, mint amelyeket minden tekintetben megfelelően kezelnek. A földművelésügyi miniszter akként intézkedett, hogy 83 községi faiskola kivételével valamennyi többi községi faiskola köteles valamennyi természetvényt — kivéve az akác- és szederfát — ez év október hó 15-ig megsemmisíteni. A községi faiskolák korlátozott működési kerete most már nem hátráltathatja azoknak a rendelkezéseknek a végrehajtását, amelyeket a földművelésügyi miniszter a pajsztetőveszedelem hatékony leküzdése érdekében hozott.

VENNÉK:

Vennék szeckvaságógéphez egy darab 2—3 lóerejű, jó karban levő járgányt, lehetőleg Békés, vagy Csanád vármegyéből. Cím: *Lehoczky Pál, Tótkomlós, IV. ker. 182. szám, Békés-megye.*

Vennék egy öt tagból álló, használt, de jó állapotban lévő rézfuvóhangszert; vennék továbbá egy használt, de jó állapotban levő varrógépet. Cím: *Kruppai József, Szöllőskislak, up. Szöllősgyőrök, Somogy-vármegye.*

Vennék purifikátort, 18—20 lóerős petróleum- vagy benzinmotort és egy 48-as vasramás cséplőgépet; pontos leírás és a végső ár megjelölését kérem. Cím: *Szeszfözde, Nádudvar, Hajdu vármegye.*

ELADNÉK:

Eladnék 13 jó teledő-képes méhcsaládot 30 kiépített sejtrel, fiatal anyákat sok mézzel; a keret mérete: keretbelső 19 cm. magas, 27 cm. széles és hozzá egy pergetőt alsóhajtással. Cím: *Hábert József, Kakucs, Pest-megye.*

PÁSZTORTÜZ

**Póka István főkapitányi
inspektor ur huszárkáplár-
sága**

A méltóságos egri főkapitány nagy-ságos jószágkormányzója mellett a hatalmas uradalmak gazdasági ügyei-nek intézésében, a szakavatott tisztika-riknak élén, a legfőbb intézkedő hatalom világi részről a mindenkor tekintetes „inspektor ur” volt. A múlt század nyolcvanas éveinek közepétől a kilencven-es évek végéig a hatalmas Póka István ur volt a méltóságos egri főkapitány hatalmas inspektora. Olyan hatalom volt ez a minden tekintetben hatalmas, kiváló, izzig-vérig derek magyar gazda, hogy az egri tizenötödik kanonoknak nevezték el. Egerfarmoson született, ahol az atyja: nemes, nemzeti Póka Sámuel a helyi kisnemes gazdáknak abban az időben disze volt, amikor ott Egerfarmos földesuraként a Zrínyiekkel vérokon nagykoloni Subich-család szerepelt. Nemes Póka Sámuel, a hatalmas Póka István inspektor édesapja, sok szíveségét élvezte ennek a nagymultu földesuri családnak, amit akkor sem felejtettek a Pókák, amikor a hatalmas földesuri Subich-család — a magyar földesuri családok végzetével — tönkrement s a nagykoloni Subich-család két fiatalabb leánya: Anna és Erzsébet, már a kegyetkeres tanítónői pályára kényszerültek menni, amiközben az öreg Póka Sámuelnek kiváló gazdafiából, nemes Póka Istvánból, meg idővel a méltóságos egri főkapitány hatalmas inspektora lett.

„A hatalmon változnak az emberek is” — régi tapasztalat. Ez azonban nem illett rá a hatalmas inspektor Póka Istvánra. Nemes magyar szívben a változott körülmények között is hálásan melengette a múlt idők emlékeit. Hatalmas méltóságában annyira nem változott, nem felejtett a hatalmas Póka István, hogy amikor nagykoloni Subich Annát megválasztották egyéki tanítónőnek, a kis tanítókisasszonyt személyesen és a saját híres négyesfogátán vitte be Egyekre. Eme menetközben Egerfarmoson is meg kellett állniuk, hogy a kis Anna kisasszony, az egyéki új tanítónő, a Subichok régi házibutorát, régi jó cselédjét, az öreg özvegy Vörös Pistánét, Polgár Apollót magával vihessen Egyekre... Megállott hát a hatalmas inspektor ur pompás négyesfogatja az Apolló háza előtt. Az öregasszony hallván a suhogó hetyke csördítését és a hintó robogását, kitipegott a házból köszönteni kisasszonyát és a hatalmas inspektort.

— Ösmer-e engem, Apolló lelkem?
— Póka tekintetes ur az elbámult öregasszonytól mosolyogva megkérdezé.

— Nem én, tekintetes uram!

— Nem lehet az! — mondá Póka.
— Vagy hát Samu Pestára emlékszik-e... Híszén sokszor megkergetett, mikor a házfedélből huztam a nádat a sárkánycsináláshoz...

— Így már igenis emlékezem, tekintetes uram! — Apollónia néni meghatódottságában kötényével kedvesen törülgette szája szélét. A hatalmas inspektort éppen az ilyen viselkedéséért és természetességéért szerette a közép...

Nemes Póka Istvánnak, a méltóságos egri főkapitány hatalmas inspektoranak, különös kedves volt a viselkedése a főkapitány gazdasági írnokai-
val, az úgynevezett „diákokkal” szemben is. Akit szeretett az írnokok közül:

— Nézze nagy-jó uram! — szólította. A második rendű megszólítása az „Öcsém!” volt, harmadrendben éppen eléggé hűvösen hangzott az „írnok ur!” Egyszer ismét Egyeken tartózkodott a hatalmas inspektor s ott sértálgatott az egyik kedves írnokával: Beér Andris urfival, ahol a Tisza-füred—debreceni országut kétfelé

szeli a hatalmas nagy főkapitányi tanuját. A remek szép öszki napon foszlós fehér békanyalak uszáltak a levegőben, méhvirágos illatát édesen árasztotta a tarló, s midőn a juhász-gazdának az ut baloldalán fekvő lakásához értek, eltűnődően megállott a hatalmas inspektor. Rámutatott a fülirózsás, avas, mohos nádfedelű juhász-házra.

— Nézze, nagy-jó uram!... Ennél a bacsóháznál ittam én egyszer pompás, jó zsendicét, amikor, mint huszárkáplár ezernyolcszáznegyvenkilencben foglyokat kísértem Debrecenbe... Annak a zsendicének és a hozzá fogyasztott kitűnő rozskenyérnek az íze még most is számban van... Aztán még más emlékek is ehhez az egyéki nagy-tanyához kötnek... Később itt lettem írnok. Visszakerültem mint kasznár, majd szolgáltam mint tisztartó... most pedig itt állok mint inspektor... Hej, nagy-jó uram! — a tarlóról a fehér méhvirágok illata édesen feljűk csapódott! — mégis azt mondom magának, hogy jó lenne még egyszer huszárkáplárnak lenni!

MÓRICZ PÁL

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Az éléskamra kártevői

Nyáron, vagy az ős folyamán nagy gonddal és sok türelemmel elkészített gyümölcs- és zöldségaszalványainkat időnként tanácsos átnézni, mert gyakran előfordul, hogy azokat kártevő állatok támadják meg. Az aszalt gyümölcsöt, gombát tartsuk jól záródó ládában, vagy ha ilyen nincs, nagy uborkás üvegben, amelyet gondosan lekötünk a belső részen szatniállal bélelt papirossal. Ilymódon nemcsak a molytól, hanem a portól is védve lesznek. Ha mégis megmo-

lyosodnak, tegyük azokat kis időre kenyérsütés után a kemencébe, vagy a forró takaréktűzhelyre, mert a nagy meleg megöli vagy kiűzi a hernyókat.

Aszaltszilván, mazsolán, fügén és egyéb szárított gyümölcsön sokszor elszaporodnak a gyümölcsatkák is. A baj megelőzése céljából az elraktározásra szolgáló ládácskákat ajánlatos használat előtt alaposan kitisztítani és forró vízzel kisurolni. A már megatkácsodott aszalt gyümölcsöt is fel lehet használni, úgy hogy néhány percre forró vízbe mártjuk, azután gyorsan megszáritjuk újra.

Lisztkészletünket úgy óvhatjuk meg az atkák ellen, hogy száraz, szellős helyen tartjuk. Ha csak kevés fertőzött a liszt, akkor még segíthetünk rajta azáltal, hogy egy óráig 65 fok Celsius melegen tartjuk. Ha azonban már erősen fertőzött, akkor az atkák elpusztítása után sem alkalmas ember fogyasztásra. Atkás élelmiszerektől súlyos gyomor- és bélhurutot lehet kapni. Az ilyen lisztet etessük fel állatokkal, de előbb forrázzuk le, aztán kétszerannyi jó takarmánnyal keverjük össze.

A füstölt husneműben, szalonnában, kolbászban, sonkában gyakran nagy károkat okoz a szalonnabogár és lárvája, melyek a húsféléknek inkább csak a külső részeit rágják össze. A védekezés abból áll, hogy az elraktározott husneműt jól megsózzuk. A szalonnát és kolbászféléket pedig erős szénaburokkal vegyük körül. A szalonnabogár nagyon szereti a sajtot, éppen azért legkönnyebben darab sajt-

Virágot a kis virágnak . . .

tal csalogathatjuk egyhelyre azokat. Az összegyűlt bogarakat aztán naponta elpusztítjuk.

Gyakori kártevője még kamaránknak a *sajtlégy*, mely a friss hust és sajtot támadja meg. Védekezni csak úgy lehet ellene, hogy a hust sötét helyen, vagy jégszekrényben tartjuk, a sajtot pedig sűrűszövetű dróthálával fődjük le.

Szilvaaszalás

E célra legalkalmasabb a magvaváló berzencei szilva, még pedig jól megérve, mikor már a száránál ránosodni kezd. Az összegyűjtött szilvát előbb forró, majd hideg vízbe meritjük, aztán cserényekre rakjuk, úgy, hogy a száras vége fölfelé álljon. Az aszalót, vagy kemencét 100 Celsius fokra fűtjük fel, azután a cserényeket behelyezzük. Mikor már a szilva sejtjei jól megduzzadtak, a cserényeket kihuzzuk és levegőzni hagyjuk, nehogy a gyümölcs megrepedezzen s azalatt az idő alatt más cserénykészletet tolnak be az aszalóba. Ezt a cserényetést mind hosszabb időközökben háromszor-négyszer megismételjük, míg csak a szilva az eredeti vörösbarna szín helyett fényes, feketésbarnává válik s az ujjaink között morzsolt aszaltszilvaszem gyurható lesz, anélkül, hogy felrepedne. Zörgössé nem szabad aszalni a szilvát.

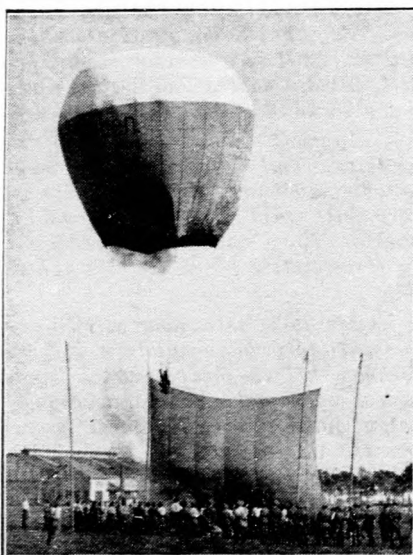
A *dióval töltött szilva* készítésénél a gyümölcsöt valamivel az aszalás befejezése előtt kiszedjük, az egyes szilvaszemek magját óvatosan kitoljuk és helyébe diógerezdet helyezve, a még hátralévő időre visszatesszük az aszalóba.

Ételreceptek

Almaleves. Három savanyu almát meghámozva vékonyra gyalulunk, kevés vajban megpároljuk, fehér tört borsot adunk hozzá és csipetnyi lisztet, csontlével felöntjük, azután szitán áttörjük. Tálaláskor 2 tojássárgáját és egy deci tejszínt keverünk bele. Pírtott zsemlyekockával adjuk asztalra.

Gombás palacsinta. 2 tojásból, 2 deci tejből és lisztből palacsintatésztát sütünk, aztán minden palacsintát kettévágunk és a következőkkel töltelekkel töltjük meg: 8 csiperkegombát tisztára mosva, héjával együtt finomra felvágunk; egy darabka hagymát, kis zöldpetrezselymet, 4 deka vajban megpárolunk, egy tetézt kanál lisztet hintünk rá s az egészet összekeverjük, aztán egy merítőkannál levessal, negyedkiló sült és megőrölt borjúhússal simára főzzük. Ha kihűlt, tejfelt adunk hozzá, megtöltjük vele a palacsintát, tojásos morzsába mártogatjuk és forró zsirban pirosra sütjük.

Szilvakompót. Az aszaltszilvát megmosuk és vízben főni tesszük. Adunk bele pár darab cukrot, citromhéjat és fél citrom levét. Ha megfőtt, kitaláljuk s a levét is ráöntjük.

Kép egy német repülőnapról

Egy ugynevezett „meleg” ballon indulás előtt. A ballon alatt néhány métermázsza szalmát elégetnek, a ballon megtelik könnyű meleg levegővel és a magasba emelkedik.

H I R E K

Mesko Rudolf főszoigabiró kitüntetése. A Kormányzó Ur a szegénysorsu iskolásgyermeknek nyaraltatása körül kifejtett kiváló munkássága elismerésül felsőkubini Mesko Rudolfnak, a gyömrői járás főszoigabirójának a Magyar Vöröskereszt érdemkeresztjét adományozta.

Trianoni keresztet emeltek Sághegyen. Országgrszóló ünnepszeg keretében avatták fel szeptember hó 23-án a celldömölki Sághegyen Celledömölk és Alsóság községek áldozatkésztségéből emelt szép trianoni keresztet. A sághegyi ünnepszeg, amelyen az ország minden részéből mintegy tízenötezer ember vett részt, Ostffy Lajos dr. főispán nyitotta meg, aki után az avatóbeszédet Takách-Tolvay József gróf tartotta meg. Beszédet mondtak még a Reviziós Liga nevében Nagy Emő, Forster Pál báró, Jánossy Gábor, a kerület országgyűlési képviselője, Rempert Elek dr. tanár pedig ünnepi ódáját szavalta el.

„Együtt voltunk”, „együtt leszünk!” A szarvasi frontharcosok legutóbbi értekezletükön Schauer Gábor dr. járási főszoigabiró, csoportelnök indítványára elhatározták, hogy ezentul „Együtt voltunk!”, „Együtt leszünk!” köszöntéssel üdvözlik egymást. Az új köszöntési mód nagy tetszést keltett a város lakossága körében.

Közélokra hagyta vagyonát egy földbirtokos. Körösi Flóra mezőkeresztési földbirtokosnő, néhai Körösi Lajos vesprévnármegyei árvaszéki elnök leánya, az elmúlt héten végrendeletében 80.000 pengőt hagyományozott a Magyar Tudományos Akadémiának, 400 holdas birtokát pedig, amely a legjobb föld a környéken, a pápai református főiskolára hagyta.

Panasz a Nagyistenhez...

Dalra teremtéd
Atyám a lelkem,
Parasztrögöknek
Dalosa lettem.
Dalom: legények
Álmodó dala
Szeretne lenni,
De a sors szája
Belé kesergi
Az élet dalát,
Szivembe fojtja
Szép legénységem
Tulipánszavát!...

SZERETŐ SÁNDOR
(Békés)

Nem hiszek a szavaidnak...

Nem hiszek a szavaidnak,
Mikor mondd, hogy: „Szeretlek
Téged.”

Virágerdő sűrűjébe
Letört árvácskát, hogy észrevégyed,
Találsz Te még nyíló rózsát,
Szép muskátlit, szekfüt, gyöngyvirágot,
Az illik a Te szivedre,
Hagyd hervadni a tépett virágot!

Nem sóvárgom szerelmedet,
Ugy is tudom, hogy minden hiába,
Nem lehet a kis gerlice
A bérci sasmadárnak a párja.
Egyet kérek Tőled rózsám,
Ha kisérnek esküvőre Téged,
Gondolj arra, hogy valahol
Egy igaz szív most hasad meg érted...

H. PAPP MÁRIA (Diósvizsló)

Szánts-vevess...

Nézz ki gazda a lovadra,
Gondolj rá, mint jó magadra.
Te bent iszol a csárdában,
Lovad szomjas kint a hámban.

Elég volt már az ivásból,
Lovadat fogd ki a hámból;
Itasd meg a pej lovadat,
Folytasd tovább a dolgotat.

Odaki a sok dolog vár,
A lovad meg csak itthon áll.
Szántás-vetés ideje van,
Te most is a korcsmában vagy.

Hajtsd ki lovad a tanyára,
Ne költsd pénzed az ivásra.
Szántás-vevess, hogy te is arassál:
Mert egyszer majd eljön a nyár!

FURKA ANDRÁS
(Déványa)

38 cukorfokos must! Ifj. Kapás Ferenc leventeoktató, kecelj előfizetőnk közli velünk, hogy a községben Dankó Gusztávné szőlőbirtokos ezidén 38 cukorfokos mustot szűrt, melyet Kapás Ferenc borbizománnyos mért. Bizonyos, hogy ebből a mustból nem gyöngye legényeknek való bor lesz.

Sajó Elemér halála. Sajó Elemér ny. miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium vizügyi csoportjának főnöke elhunyt. A földművelési minisztériumban 1898 óta szolgált és itteni munkakörében Széchenyi elkezdték művét igyekezett továbbépíteni. A közlekedést fejlesztette a hajózással, a talajjavítást a sziktelenítéssel és az öntözéssel. Az Alföld fejlesztését szolgálta. Tevékeny részt vett a régi Nagymagyarország mesterseges vizutjainak építkezéseiben is, élete utolsó éveit pedig a mai csonka ország vízgazdálkodásának kifejlesztésére szentelte. Sajó Elemér végisztsége szeptember hó 24-én folyt le Budapesten a kerepesi-uti temető halottsházában. A földművelési minisztérium hatalmas küldöttséggel vett búcsút értékes osztályvezetőjétől. A küldöttséget Kállay Miklós földművelési miniszter, Mayer Károly és Marschall Ferenc államtitkárok vezették.

Háztartási tanfolyam vizsgája Madarason és Katymáron. A földművelésügyi miniszter fennhatósága alatt álló és Madarasz községben rendezett hathetes háztartási tanfolyam szeptember hó 16-án tartotta meg kiállítással egybekötött záróvizsgáját, melyen a földművelésügyi minisztérium képviselőjében Sztankovics János gazdasági főtanácsos, ny. gazdasági akadémiai igazgató elnökölt. A tanfolyam huszonkét növendékének elméleti vizsgája nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében szép sikerrel zárult, gyakorlati képzettségüket pedig a vizsga után megnyílt kiállítás bizonyította, amelyen a tanfolyamon varrt különféle ruhameit és az ott készített izletesnél izletesebb étekek nyertek bemutatást. A tanfolyamot Zilán Erzsébet gazdasági tanárnő vezette, előadók voltak: Kövy Magda gazdasági tanárnő és Kugler dr. községi orvos. A következő tanfolyam szeptember hó 24-én nyílt meg Katymár községben, melyre 25 növendék iratkozott be.

Halálozás. Grabovszky Román okleveles gépészmérnök autószerencsétlenség következtében szeptember hó 23-án a Verebélyi-klinikán, huszonhétéves korában meghalt. A szerencsétlen véget ért fiatalember egyetlen fia volt Grabovszky Miklós földművelésügyi miniszteri tanácsosnak, elnöki osztályfőnöknek, aki a mult esztendőben költözött el az élők sorából. Az elhunyt mérnököt óriási részvét mellett temették el és mély részvét nyilvánult meg a mérnök édesanyja iránt, aki az utolsó három év alatt édesanyját, férjét és fiát veszítette el.

Szörnyűséges vihar pusztított Japánban. Japán középső részében az elmúlt héten szörnyű erejű tájfum dühöngött, amelynek 1500 emberélet esett áldozatul, köztük 500 iskolásgyermek. Ezenkívül 4500 ember megsebesült, több tízezer épület összeomlott, 150 000 ember hajléktalanná vált és mérhetetlen összegre rug az anyagi kár. A borzalmas erejű vihar és a szökőár 1000—1200 tonnás hajókat egy-két kilométernyire a szárazföldre dobott, ahol a házak tetéjére estek s azokat úgy összelapították, mintha gyufásdobozok lettek volna. A vihar papirként tépte le a házak tetéjét. A kormány a katasztrófa napját a nemzeti gyász napjának nyilvánította.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Burgonyatermésünket nem tudjuk értékesíteni, hová forduljunk? (V. M., Somogyvisonta). — **Felelet:** Forduljanak panaszukkal a kaposvári gazdasági felügyelőséghez, vagy a földművelésügyi minisztériumban lévő Növénytermelési Hivatalhoz, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.

Kérdés: Községünkben tagosítás van folyamatban. Közepes kisgazda vagyok a birtokom nagyságának tekintetében. Birtokom a községtől 500 méteren belül 3 darabban van. Az új tagot két kilométerre teszik ki, holott sokkal nagyobb gazdák sokkal közelebb kapják. Birtokomat a becslésnél első osztályúnak vették fel. Kérek utbaigazítást, hova forduljak orvoslátsért, mert tudomásom szerint a kisebb birtokosok az elsők a község mellett. (D. S., Sikkós). — **Felelet:** A bíróság köteles a hitelesítési tárgyalásra az érdekelteket megidézni, ahol esetleges észrevételeiket előadják. A hitelesítési bíróság munkálata alapján a telekkönyvi hatóság végzéssel határoz, amely végzés ellen az érdekeltek felszólalással élhetnek. Jelentse be tehát észrevételeit a hitelesítési eljárás során, s ha ez nem vezet eredményre, úgy a telekkönyvi hatóság végzését felszólalással támadhatja meg, s felszólalásában adja elő azokat az okokat, amelyeknek alapján a tagosítást, illetve annak Önre vonatkozó részét sérelmesnek tartja.

Kérdés: 1. Hol kell kérni országos vásár engedélyezését? 2. Hol értékesíthetem száritott vargánya készletemet? (T. L., Kerkanémetfalva). — **Felelet:** Országos vásár engedélyezését a kereskedelemügyi minisztertől kell kérni. Az új engedélyt a miniszter a 30 kilométer körzeten belül

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

lévő vásártartó községek meghallgatásával adja ki. A kérvényhez csatolni kell a 30 kilométeres körzeten belül lévő községek térképét is. 2. Próbálja értékesíteni a környékükön lévő városi csemegekereskedőknél. Amennyiben nagyobb készlete van, úgy próbálja megvételre felajánlani a Hangya Fogyasztási- és Értékesítő Szövetkezetnek, Budapest, IX., Közraktár-u. 34., vagy a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási- és Értékesítő Szövetkezetnek, Budapest, IX., Mester-u. 15—17. sz.

Kérdés: Köteles vagyok-e apám után kórházi ápolási költséget fizetni akkor is, ha utána semmiféle vagyont nem örököltem? (W. A., Bácsalmási szőlők). — **Felelet:** A kórházi ápolási költséget, amennyiben behajtható, a rokon tartozik viselni. Ha a rokonon nem hajtható be, csak akkor hárul át a községre.

Kérdés: Hány méterre ültethetek fát a dűlőhöz és a mesgyéhez, hogy az a szomszédnak kárt ne okozzon és a szomszéd bele ne szólhasson? (B. E., Hódmezővásárhely). — **Felelet:** Méterre nincs meghatározva a távolság, azonban szabály az, hogy a fát úgy kell ültetni a mesgyén, illetve a határon, hogy az a szomszédjának árnyékával, vagy gyökereivel kárt ne okozzon.

Kérdés: Köteles vagyok-e a fizetési meghagyásban megjelölt költséget megfizetni akkor is, ha tárgyalás ebben az ügyben nem volt és ha a fizetési meghagyás kézbesítéskor a tartozás összegét azonnal megfizettem? (B. A., Epöl). — **Felelet:** Csak azt a perköltséget tartozik megfizetni, amelyben a fizetési meghagyás elmarasztalta.

Kérdés: Mikor veszi kezdetét a védett birtokosokat megillető kedvezmény? (N., M., Törökszentmiklós). — **Felelet:** A védett birtokosokat megillető kedvezmények attól az időtől számítva illetik meg a gazdaadóst, amikor az ingatlanok védett birtokká való minősítése végett a kérvényt beadja, feltéve, természetesen, hogy utólag a bíróság kérésének helyt ad.

Kérdés: Részcsülhetek-e segélyben atyámtól örökölt 5000 korona értékű hadikölcsönkötvény után? (B. J., Szekszárd). — **Felelet:** Amennyiben évi tiszta jövedelme nem haladja meg az 1500 pengőt, segélyben részesülhet.

Kérdés: 1. Pályamunkásnak szeretnék bejutni az alagi löversenyterre, hová kell fordulnom kérvényemmel? 2. Hadiövezgy nővérem három évvel ezelőtt végkielégítést kért nyugdíja helyett, amit akkor meg is kapott, most újra nyugdíjban szeretne részesülni, lehetséges-e ez? (2786. sz. előfizető). — **Felelet:** 1. Forduljon a Magyar Lovaregylet Alagi Központjához, vagy az Urlovasok Szövetkezetének tréningtelepéhez. 2. Nem lehet.

Különös vasúti utitárs

Egy német állatkert öre egy kőlyköroszlánal utazott Berlinből Münchenbe

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ifj. V. J., Püspökszenterzsébet. Előfizetése 1934 december 31-ig rendezve van. Több rejtvénymegfejtést is lehet egy levelezőlapon beküldeni. — **Ifj. K. F., Zala-szántó.** Községétől bérelt faiskolájának megszüntetése Önre is kötelező. Magán-faiskolát ezidőszereint felállíthat, azonban ezt nem ajánljuk, mivel valószínű, hogy egy év leforgása alatt új miniszteri rendelet fog megjelenni, amely a magán-faiskola helyét fogja szabályozni s ez esetben nincs kizárva, hogy az újonnan felállított iskoláját át kell helyeznie, vagy megszüntetnie. — **„Magánéletből”** stb. című versek íróját kérjük, közölje velünk nevét, mert a nevet tartalmazó levél elkallódott. — **Ifj. Cs. I., Mány.** Verse jó, közölni fogjuk. — **Ifj. B. F., Gyula.** A képet közlés után készséggel visszaküldjük, ha portóköltséget küld. — **R. L. P., Budapest.** Szép versét a közlendeők közé soroltuk. — **Sz. J., Kerec.** Hálásan köszönjük cikkét és a képet; sajnálatunkra, azonban ilyen helyi jelentőségű politikai eseménynek nem adhattunk helyet. Műtermészetű közlést szívesen veszünk.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 szeptember hó 25-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 20 fillér; kétkoronás 58 fillér; ötkoronás 1 pengő 52 fillér; régi egyforintos 77 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 33 pengő 25 fillér; 10 koronás 16 pengő 5 fillér; Napoleon-arany 32,10—32,25 pengő.

14 karátos fórtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammként 3 pengő.

Színarany kilogrammja: 5535—5540 P.
Szinezüst kilogrammja: 75 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, szeptember hó 30-án. Állat- és kirakodásár: Kiskunfélegyháza, Pilis, Szeged. — **Ló-, marha- és kirakodásár:** Mezőberény, Törökszentmiklós.

Hétfő, október hó 1-én. Állat- és kirakodásár: Alap, Bodajk, Gödöllő, Hegykő, Hercegfalva, Jászkarajenő, Kocsola, Komárom, Moson, Ósi, Pécs, Pusztamérges, Seregélyes, Szekszárd, Tápionszentmárton, Timye, Újszász. — **Ló-, marha- és kirakodásár:** Balatonszabadi, Hatvan, Kaposmérő. — **Lóvásár:** Sopron.

Kedd, október hó 2-án. Állat- és kirakodásár: Beled, Gyöngyösmellék, Tököl. — **Állatvásár:** Szombathely. — **Ló-, marha- és kirakodásár:** Hatvan, Nagykunizsa, Sásd.

Szerda, október hó 3-án. Állat- és kirakodásár: Gacsály, Gyömöre, Jászberény, Sajóvárkony, Sárospatak, Sárrétudvari, Vajszló. — **Állatvásár:** Jánosbánya. — **Ló-, marha- és kirakodásár:** Hőgyész, Ivánegerszeg, Kaposvár. — **Ló- és marhavásár:** Miskolc.

Csütörtök, október hó 4-én. Állat- és kirakodásár: Berettyóújfalú, Bükkösd, Kiszombor, Kömlő, Nyirábrány, Szamoszeg, Tiszafüred, Vénénd. — **Állatvásár:** Celledömök, Paesa. — **Ló-, marha- és kirakodásár:** Sátoraljaújhely. — **Marha- és sertésvásár:** Kiskomárom. — **Marha- és kirakodásár:** Vásárosmiske.

Péntek, október hó 5-én. Állat- és kirakodásár: Kőtése, Nagyhalász, Sarkad. — **Állatvásár:** Gyöngyös. — **Ló-, marha-**

és kirakodásár: Somogyjád, Szomajon. — **Sertés- és kirakodásár:** Buj. — **Sertésvásár:** Aszód.

Szombat, október hó 6-án. Állatvásár: Kisujszállás. — **Ló-, marha- és kirakodásár:** Kisbárapáti, Letenye. — **Kirakodásár:** Mád.

T R É F Á K

Péter és Pál

Péter és Pál nem szívelik egymást.

Péter azt mondja Pálnak:

— Fogadjunk husz fillérbe, hogy én leöntlek egy vödör vízzel és mégse leszel vizes.

— Az ki van zárva, — feleli Pál — fogadjunk.

Fogadnak. Péter hoz egy vödör vizet, nyakonönti vele Pált, akinek a ruhája, cipője, kalapja csurom viz lesz.

— Na látod, — mondja diadalmasan Pál — csurom viz lettem.

— Annyi baj legyen, — feleli Péter — *legfeljebb elvesztettem a fogadást.*

A kis ravasz

A tanító azt mondja Móricának:

— Móricika, én a multkor meghagytam neked, hogy ird le büntetésből ötvenszer, hogy: „Ezuttal jobban fogom tudni a földrajzot” és te csak tizenötször irtad le. Hogy lehet az?

— Az ugy lehet, tanító ur, hogy *számtanból is gyenge vagyok.*

Adóerkölcs

Kohn órák hosszát alkuszik az adóhivatalban, míg végre sikerül annyit elérni, hogy felére engedik le neki, szorult helyzetére való tekintettel, a szükségadóját. A hivatalnok kiállítja a nyugtát és nyújtja Kohn felé:

— Ezzel tessék a pénztárhoz fáradni.

Kohn legyint a kezével:

— Ugyan kérem, most nincs nálam egy fillér se. Majd feljövök a jövő hét egyik napján.

— És akkor fizet? — kérdi a hivatalnok.

— Ugyan, — feleli Kohn — *akkor majd a másik felét fogom lesírni.*

Nehéz számtani művelet

— Hallgass ide kérlek. Ajánlanak nekem egy partit, a nőnek elől két két foga hiányzik, az egyik lába másfél centivel rövidebb és már háromszor elvált. Mármint azt szeretném kiszámítani, hogy *hány emeletesnek kell lenni a háznak, amelyikkel elvehetem?*

A betegszabadság

— Olvasta? A pénzügyminiszter hatheti betegszabadságra megy?

— Ez nem elintézés.

— Miért nem?

— Na hallja? *Az én pénzügyeim beteges és a miniszter megy szabadságra?*

Az adóvallomás igazsága

Két névtelen adófizető a válságos gazdasági helyzetről diskurál.

— Rémes viszonyok vannak, — mondja az egyik.

— Mi az, hogy rémes, — mondja a másik — ha rövidesen nem javul a helyzet, én leszek a legrendesebb ember.

— Hogy-hogy?

— *Igaz lesz az adóvallomásom.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

V
K
(ü = v)

(Beküldte Papp István Bodroghalomról.)

2. Szórejtvény.

K 1 mén I régi kocsiban
(b = h)

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögéről.)

3. Szórejtvény.

A ujság edény AN
(á = a)

(Beküldte Hernes Antal Garérről.)

4. Szórejtvény.

omos

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögéről.)

5. Szórejtvény.

lap tejtermék

(Beküldte Ökrös Rózi Vésztől.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 42-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 36-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Ciklámén.** 2. Szórejtvény: **Havas Kárpátok.** 3. Szórejtvény: **Benkő.** 4. Verses talány: **Határkő.** 5. Szórejtvény: **Értékpapír.**

Megfejtették: Koplányi András, Henszel Mihály, Rácz Elek, Günther Ferenc, Boeskoros Mihály, Kovács András, Mészáros Gábor, Kiss Imre, Báskai Teréz, Polgár Bertalan, Sümegi Tivadár, Tóth József.

Jutalomkönyvet nyertek: Koplányi András (Terény) és Henszel Mihály (Nyíregyháza.)

A 37-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

34

Regény a székely ősidőkből ★ Irla Földes Géza

— Jaj, Istenem! — s a karjai között álétan nyugvó Kájont simogatja. — Segíts, Jolán!... Beszélj, édesapám!

Mitács is segítségükre megy és Kájont dörzsölik, simogatják s nemsokára annyira magához tér, hogy a saját lábán is meg tud állani.

Jolán csak ott áll és bámul. Még mindig nem tudja megérteni, mi történt vele. Azt ő is rég látta, hogy Tálitoppos vele szemben olyan módon viselkedik, amelyet ő nem értett, vagy inkább félreértett. Így tünődve kérdezi:

— Igaz-e mindez, vagy csak álmodom?

— Nem álmodol, igaz, — szólal meg alig hallhatóan Kájon s most aztán ő is megöleli Jolánt és csókjaival halmozza el. — Hát ez az én édes kicsi lányom!

— Csakhogy az Isten erre engem megsegített! — örvendez Tálitoppos.

Kájon mind a két gyermekét átöleli, vagy talán rájuk támaszkodik s mintha emlékezetét akarná felújítani, úgy beszél.

— Görög császár udvarában élttem egykor nagy pompában... Gyermekeim közt boldogságban... Gonosz ember, gonosz lelke boldogságom összetörte... Bujdosásom itt pihent meg, hol a napot és a tüzet dicsőíti az a nemzet... Napnak, tüznek vagy istene, légy áldott, te mindörökre!

Urak, asszonyok, követek mind elbűvölve nézik ezt a fájdalmasan bájos jelenetet. És egyszerre vége szakad itt minden hivatalos és méltóságos hangulatnak. Itt ebben a percben senki sem érzi magát idegennek. A szeretet melege fűzte össze az egész gyülekezetet.

Az öreg Zandur megfogja a Zandirhám kezét s úgy vezeti Kájont elé.

— Kájon, im kezemen vezetem eléd a fiamot. Én, az édesapa, tőled, az édesapától, a fiam számára feleségül kérem a lányodat.

Kájon áldásra emelt kézzel feleli: — És én szeretettel odaadom! — a Jolán kezét a Zandirháméba teszi. — Éljetek boldogul, áldásom legyen rajtatok!

A jelenlevők a követekkel együtt mind éljenztek, örvendeztek s a Kájon kezét szorongatták, a fiatalokat csókolgatták, ölelgették. De egyszerre elnémul minden ajkon a szó. Csicserné kel fel a helyéről és megy egyenesen a fiatalok felé. Ott lebeg a kérdés minden arcon: hát ez ugyan még mit akar?

— Én es éppen így akartam! —

rikácsolja. — Eppen így akartam! Ó én édes csürkéim, drága kicsi pislenkéim, be szépek es vattok! Így akartam... Így biz én!... hogy az Isten álgyon meg!... De nekem mennem kell!... Gyere téses Csámpás!... Így akartam, ezt kívántam! — s még egyszer visszapillantott rájuk és nagy szomorúsággal elindul.

Az egész gyülekezet csak akkor ocsudik fel a nagy ámulatból, mikor már kívülről hallja:

— Jaj! Jaj! A farsokam! Hogy a suly egye meg!

XX.

A lakodalom

Csicserné elment. Az egész társaság hahotája kísértte. Aztán mintha itt sem lett volna, többé senki sem törődött vele. Mindenki boldog volt és örvendezett.

Örvendettek, hogy ez az úgy öszszekuszált házassági ügy ilyen szerencsésen és szépen bontakozott ki. Aztán megkezdődött a tere-fere. Ujra, meg újra eléhozták a már elmult dolgokat. Hegyiről tövire meghányták, vetették azoknak minden részecskéjét. S végül is abban állapodtak meg, hogy mindezeket előre lehetett látni.

Ez igaz. De ha lehetett előre látni, miért nem látták?... Csodálatos dolog, hogy ebben a tekintetben a régi emberek is éppen olyanok voltak, mint a maiak. Avagy mi tán mások vagyunk? Hiszen ha visszatekintünk mi is az eltöltött időkre, pontosan meg tudjuk mondani, mikor és mit cselekedtünk rosszul s mivel rontottuk el a dolgunkat, sőt azt is jól tudjuk, hogy lehetett volna mindent jobban elvégezni!

Persze most egyszerre az is kiderült, hogy ebben a nagy társaságban senki sem volt, aki Tálitoppost a közönséges házalónál többre ne értékelte volna. Mindenki azt mondja, hogy jól sejtette, hogy az ő életét valami titokzatosság takarja. De ha így is volt, miért kételkedtek benne éppen akkor, mikor Jolánkat testvérének vallotta?

Hogy Jolánnak a származása ismeretlen és kalandos is lehet, azt mindenki tudta. De ki sejtette, hogy

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16.,

104—67.

Kájon éppen az ő édesapja? Azt még maga Kájon sem merte volna hinni, pedig azt már ő is észrevette, hogy valahányszor vele találkozik, mindannyiszor régi emlékei ujulnak fel. És ime, ő, az édesapa, sem gondolt soha ennél többre.

De miért kell nekünk ebben a pillanatban a tegnapi és a rég eltöltött idő dolgait feszegetni? Hiszen mi is csak arra az eredményre juthatunk, okos emberek vagyunk a mult bírálatában, de bizony a jövődönék egy pillanatát sem vagyunk képesek meglátni.

Elégedjünk meg hát azzal, ami előttünk ma már valóság: itt boldog most mindenki. A megelégedés és az öröm csak úgy ragyog minden arcon.

Egy-egy gunyos mosoly azonban mégis végigszalad az arcokon, ha hēbe-hōba Csicsernéről esik szó. S ha valaki azt találja mondani, hogy mindezt éppen ő is így akarta, már a hahota is felhangzik.

Az öreg Zandur az egész társaságot meghívta a lakodalomba. A meghívást még a követ urak is elfogadták. Természetesen többé szó sem esett arról, hogy ezek Jolánkat el akarják vinni. A helyzet most olyan, hogy még a görög császár sem merné megpróbálni abban rendelkezni, hogy Kájon, vagyis Niketász ur, kihez akarja férjhez adni a leányát?

De feltételezhetjük, hogy a kán is örömmel fogadhatja a dolog ilyen fordulatát, mert ezek után rajta a görög császárnak semmi keresni valója nincsen. Sőt köszönettel tartozik, hogy a kis hajótörött rokona sorsáról pontosan és kellemesen számolhat be.

Kájon a leleplezés után sem változott vissza Niketásszá. Megmaradt továbbra is a székelyek főtáltosának, hiszen őt is mindenki nagyon megszerette. A földi javakkal is valósággal elhalmozták. Ezt ő azonban sokkal kevesebbre értékelte annál, hogy ő lelkileg forrott össze ezzel a nyílt szívű becsületes nemzettel. S ha már a leánya is itt rakta meg a családi fészket, miért hagyná ő itt őket?

De itt marad Tálitoppos is. A vitézi életnek ezen a világon ennél szebb hazája nincsen. Azt mindenki tudta, hogy őket Görögországban előkelő rang és nagy gazdagság várja, de ők mégis csak itt szerették meg igazán az életet. S akiknek a lelke így összeforrott ezzel az egyszerűségében is méltóságos néppel, annak már üres a bizánci élet.

(Vége következik.)

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 25-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza tiszai 77 kg-os 15.90—16.10, 78 kg-os 16.05—16.25, 79 kg-os 16.20—16.40, 80 kg-os 16.30—16.50; felsőtiszai 77 kg-os 15.60—15.80, 78 kg-os 15.75—15.95, 79 kg-os 15.90—16.10, 80 kg-os 16—16.20; duna-tiszai, fejemegyei, dunántúli 77 kg-os 15.50—15.65, 78 kg-os 15.65—15.80, 79 kg-os 15.80—15.95, 80 kg-os 15.90—16.05.

Pestvidéki rozs 12.20—12.30, egyéb 12.30—12.50; sórárpa elsőrendű 17.50—19, másodrendű 16.25—17, harmadrendű 15.50—16; takarmányárpa elsőrendű 14.50—15, másodrendű 14.25—14.40; zab elsőrendű 13.70—14, másodrendű 13.30—13.50; tengeri tiszántúli 11.90—12; buzakorpa 11—11.50; 8-as liszt 13.60—14 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza októberre 15.40—15.42, márciusra 16.68—16.60, májusra 16.98—17. Rozs októberre 12.60—12.61, márciusra 13.56—13.57. Tengeri szeptemberre 11.80, májusra 10.57—10.58 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A magpiacon az általános lanyhaság mult héten is folytatódott. A löhere és lucernamag árai tovább lemorzsolódtak. Egyéb heremagokban sem volt üzlet, a névleges jegyzések változatlanok. Hüvelyesekben a forgalom tovább is szűk keletek között mozgott. Köles: az idei termés valószínűleg kielégítő lesz, a piacra kerülő jó minőségű tételek gyorsan elhelyezést találtak. Szudánfűmagg aratása csak most kezdődik, a kedvező időjárás a minőségre kedvezőleg hat, a vetések jelenleg állása szerint jó termés számolhatunk. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért, 100 kilónként, budapesti paritásban: köles, vörös 11.75—12, vegyes 11—11.50; repace 22—22.50; lenmag, nagy 23.75—24.75, kis 21.50—22.50; mák (kék) 51—53; borsó: Viktória 28—32, express 20—22, őszi 20—22; lenese nagy 45—50, közép 36—40; bab: fehér gyöngy 16—16.50, dunai szokvány 14—14.50, felsőm. szokvány 13.70—14, gömbölyű fűrj 18—19, hosszú 17—18, lucernamag 125—140; löheremag 135—150; tavaszi búkköny 16—18 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 12.50, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzakonkoly 11, konkolydara 11.25, lenmagpogácsa 14.50, napraforgópogácsa 13.50, repacepogácsa 9.50, rozskonkoly 10, rozskorpa 11, rozstakarmányliszt 13, tökmagpogácsa 15 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 5.80—6.30, harmadrendű csomogásra 5—5.50, sarjuszéna 5.20—6, muhar-széna 5—6.90, lucernaszéna 7.70—9.10, alomszalma másodrendű 4.20—4.70 pengő

métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 40 fillér.

Cirokszakál, takarószalma átlagárban 34—36, bélésszalma átlagárban 26—28 pengő métermázsánként. **Cirokmag,** ujtérmes 9 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) és beállítani való tinó 40—44, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 40—44, másfél-éves tinók 38—40, másféléves üszök 38—40, fiatal, friss fejőstehén 50—55 fillér kilogrammonként, élősúlyban.

Borjuvásár. Elsőrendű 76—80, kivételesen 82—84, másodrendű 71—75, harmadrendű 56—70 fillér kilogrammonként, élősúlyban.

Lóvásár. Csikó 185, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 220—480, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 210—350, számar 32—50, alárendelt minőségű lovak 33—200, vágó 35—120 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 38—40, prima fiatal bárányok, darabonként 40—42½ kg súlyban 38—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 3 kg súlylevegővel.

Gyapjúpiac. Hazánkban az elmúlt héten kizárólag báránygyapjban volt még forgalom, azonban ennek is nagy része már kereskedői tételekből állott. Az árak változatlanul 1.50—1.70 pengő között mozgottak.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac az élenkülés jelei mutatkoznak. Tarka marhabőrért 75—78, magyarért 65—68, hosszulábás borjubőrért 115, rövidlábásért 125 fillért fizetnek kilogrammonként.

Sertésvásár. Elsőrendű uradalmi sertés páronként 340 kg-on felül 80—81, szedett közép 75—78, silány 64—68 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Tej és tejtermékek: Teljestej 32, lefőlőztet 8—10, tejszín 240—280, tejfél 120—160 fillér literenként. Centrífugált vaj 220—260, szedett vaj 180—200, tehéntúró 16—40, juhsajt 150—200, grói 220—240, trappista 160—240, emmentáli 220—320 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyuk 1.60—3, csirke 0.80—2.50, ruca 1.50—2 pengő darabonként. — **Leölt baromfi:** Tyuk 1.10—1.50, csirke 1.40—2.40, ruca, hizott 1—1.40, lud, hizott 1—1.40, libamáj 2—6 pengő kilogrammonként. Tea-tojás 8—9, főzőtojás és apró 6—7.5 fillér darabonként.

Zsír és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.12—1.32, sózott kenyér 1.30—1.60, füstölt 1.40—1.80, hajt 1.28—1.40, tepertő, zsíros 1.30—2, sertészsír, helybéli 1.28—1.36 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 160—240, gerinc 3—4, lapocka 0.80—1.40, többi része 0.40—0.50 pengő kilogrammonként. Nyul, szarban 2—4, fogoly 0.60—1.20 pengő darabonként.

Fűszer, méz, mák, szappan. Paprika, édes, nemes 4.40—5.60, félcédes 4—4.40,

rózsa 3.20—3.60, erős 2.40—2.80, kereskedelmi 2—2.40, mák, kék 0.70—0.90; pergetett méz 1.20—1.40, háziszappan, szín 1.20—1.40, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 4—16 (1 cs.), petrezselyem 4—20 (1 cs.), zeller 2—10 (1 drb), kalarábé 2—5 (1 drb), karfiol 30—80, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 6—12, fokhagyma 30—70, cékla 8—20, fejeskáposzta 6—14, savanyított káposzta 24—36, kelkáposzta 6—16, vöröskáposzta 14—24, fejessaláta 3—10 (1 drb), torma 40—120, burgonya, Gülbaba 10—12, őszi, rózsa 8—10, nyári, rózsa 9—12, Ella 6—10, kifli 16—20, tömör esipergemomba 100—240, mezei csiperke 80—120, szegfűgomba 80—160, éti vargánya 60—160, zöldpaprika, apró, hegyes 12—18, nagy, tölteni való 6—28, tök, főző 6—14, paradicsom 6—20, zöldbab 14—60, vajbab 16—56, zöldborsó, hüvelyes 26—68, sóska 16—30, paraj, tisztított 16—30, feketeterék 8—20, uborka 10—30 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomóként 6—12, zöld tengericső darabonként 2—6 fillér.

Gyümölcs: Alma 16—40, birsalma 20—48, körte 20—40, szilva, besztercei 20—66, görögdiónyé 4—6, sárgadiónyé 8—14, áfonya 120—160, őszibarack, magvaváló 16—200, őszibarack, nem magvaváló 16—200, csemegecsösző 44—90, kevert szőlő 30—40, közönséges szőlő 24—32, dió 60—120, dióbból 280—400, mogyoró, olasz 240—300, mogyoróból 280—360, héjazott mandula 320—600 fillér kilogrammonként.

Szész és szeszitalok. Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkafélékben a kínálat a héten gyérebb, a vételkedv élénkebb, az árak szilárdan záruk. Jegyzések: *Törköly 3, szülvörüm, nyári áru 3.70—3.80, ó kékáru 4.80, seprőpálinka 3.30, eperpálinka 3.50 pengő.* *Borpártalban* az üzlet szilárdabb, élénk érdeklődés mellett. Az árak 10.000 literfokonként III. táblázat szerint + 3 százalék forgalmi adó értendők.

Papiac. A hazai piac forgalma a lefolyt héten sem mutatott nagyobb élénkséget. A *fenyőfűárak* az összes cikkkel változatlanul szilárdak, román viszonylatban egy árnyalattal gyengébbek. *Tüzifában* az üzletmenet kielégítő. *Keményfában* a kereslet rendkívül csekély, jobb árban azonban alig vannak készletek. *Faszénben* az üzletmenet gyenge.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 25-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többé kerül száz darab:* Angol font 1685—1725; dollár 336—340; kanadai dollár 341—351; holland forint 231.30—233.30; német márka 136—137.60; svájci frank 220.30—220.50 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csehkorona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.75 65.35; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-
SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. SZEPT. 30—OKT. 6.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap IX. 30

7: Zenés ébresztő a Társadalmi Egyesületek Szövetsége által rendezendő Nemzeti Munkahét megnyitása alkalmából. 8.30: Református ifjúsági istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Szabó Imre esperes. 9.35: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsi kapu-téri templomból. Prédikál Irányi Kamill székeshelyvári lelkész. 12.20: Időjelzés, időjárás- és víz állásjelentés. 12.30: Közvetítés Szolnokról. Verségli Ferenc szobrának leleplezési ünnepségéről. 13.30: Az Operaház tagjából alakult zenekar. **Szünetben:** „Rádió krónika.” Elmondja Papp Jenő. 15: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. „Időszerű gazdasági tanácsadó.” Székács Elemér előadása 15.15: Losonczy—Schweitzer Oszkár szalonzenekara; szórakoztató zene. 16.30: „A Szepesség és a cipzerek.” Krisch Jenő dr. előadása. 17: Az államrendőrség fuvózenekara; szórakoztató zene. 18: „A kétkelű ember.” Zágón István csevegése. 18.30: Aradi Farkas Sándor cigányzenekara. 19.40: „Családi kör.” Márai Sándor elbeszélése. 20.10: Sporteredmények. 20.30: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Az osztrák rádió tízéves fennállásának jubileumi műsorából: Rádióegyveleg. 22.15: Hírek. 22.30: Csuka Béla gondolkázik zongorakisérettel; komoly zene. 23.20: Setét György szalon- és jazzzenekara.

Hétfő X. 1

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Lavater magyar elője.” 10.40: Tíz perc egészségügy: „Az ischiaszról.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. stb. 12.05: Endre Béla vokálkvartettje; karének. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Virány László szalonzenekara; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: A rádió diákléőrője: „Látogatás a kurucok táborában.” 16.45: Idő-

jelzés, stb. 17: „A két Shakleton és a magyarok.” Ifj. Hegedűs Sándor előadása. 17.35: Tutsek Piroska énekel, zongorakisérettel; műdalok. 18.10: Német nyelvoktatás. 18.40: Heinemann Ede jazz-zenekara. 19.15: „Séta Tótkiőben.” Mécs Alajos utilevele Japánból. 19.45: Biró Sári zongorázik; komoly zene. 20.30: Vitéz Jákfai Gömbös Gyula m. kir. miniszterelnök rádióbeszéde. 21.10: A Mária Terézia 1. honvédelmi miniszter zenekara; szórakoztató zene. **Közben:** Hírek, stb. **Utána kb. 22.15:** A honvédelmi zenekar műsorának folytatása. 22.40: Rácz Béla cigányzenekara.

Kedd 2

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Derűs apróságok Herman Ottóról.” (Felolvasás.) 10.30: „Autók emetelje.” (Felolvasás.) 10.50: Vízjelzőszolgálat. 11: Az Országos Takarékpénztári Propaganda Bizottság takarékpénztári kongresszusának közvetítése a Városháza előteremből. 12: Déli harangszó stb. 12.05: Bujka János cigányzenekara. **Közben kb. 12.30:** Hírek. 13.20: Időjelzés stb. 13.30: Országos Postászenekar; operaszínek. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: Asszonyok tanácsadóját stb. 16.45: Időjelzés stb. 17: Közvetítés a Franck Henrik és fiaitól, mosonszentjánosi pótkávégyárából. 17.50: Koromzay Dénes hegedű zongorakisérettel. 18.30: „Magyar eredmények a tengerkutatóterén”. Entz Géza dr. egyetemi tanár előadása. 19: Szervánszky szalonzenekar. 19.50: Lázár Miklós dr. országgyűlési képviselő előadása a tokaji szüretéről. 20: „Marci kalapja”. Sásdi Sándor elbeszélése. 20.30: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Az osztrák rádió tízéves fennállásának jubileumi műsorából: Lehár-egyveleg. 22.10: Hírek stb. 22.30: Eduardo Bianco argentinai tanzózenekara és Veres Lajos cigányzenekarának műsora Kalmár Pál énekszámával.

Szerda 3

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „A szegény ember és a törvény a régi világban.” (Felolvasás.) 10.40: „Vadpecsenyék.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó stb. 12.05: Mosonyi Mimi zongorá-

zik, Bardócz Margit hegedül; komoly zene. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés stb. 13.30: Eugén Stepat bala-lajkazenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: A rádió diákfélőrája: „A só”. 16.45: Időjelzés stb. 17: „Madách Imre — a családjában”. Lázár Pálné Madách Flóra előadása. 17.35: Zsögön Lenke magyar nótákat énekel, kiséri Csorba Gyula cigányzenekara. 18.45: Olasz nyelvoktatás. 19.15: Weidinger Ede szalonzenekara. Közben kb. 20: A rádió külügyi negyed-órása. 20.30: „A footballról”. Usetty Béla Béla dr. országgyűlési képviselő előadása. **Utána:** Magyar Károly előadása az okt. 7-iki magyar-osztrák válogatott labdarúgó mérkőzésről. 20.50: Másfélóra Stolz Róbert muzsikájából. Vezényel a szerző. 22.20: Hírek stb. 22.40: A Bachmann szalonkvintett műsora. 23.20: Rigó Jancsi cigányzenekara.

Csütörtök 4

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Szini Gyula elbeszéléseiből. (Felolvasás.) 10.40: „A gyermek otthon.” (Gyermekszobák, gyerekszoba.) (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Hosszvető; szórakoztató zene. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: A m. kir. államrendőrség zenekara; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: „Barangolás amerikai eserkészta-borokban.” Temesy Győző ifjúsági előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: A m. kir. földmívelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata: „A prémyultenyésztés és jóvelmezősége.” Léhnárt Ödön, a Prémyul és Nemesprémállattenyésztők Országos Egyesületének alelnökének előadása. 17.30: Eduardo Bianco argentinai tangózenekarának műsora. 18.30: Angol nyelvoktatás. 19: Zádovszky Zoltán énekel zongorakísérettel; operariák, műdalok. 19.40: Vigjáték-előadás a Studioban. „Váljunk el.” Vigjáték 3 felvonásban. Irtó Sardou és Najac. 21.30: Hírek, stb. 21.50: „Hangulat és hangfestés a zenében.” Siklós Albert előadása. A zeneszámokat a Budapesti Hangverseny Zenekar adja elő. **Utána** kb. 23: Kurina Simi cigányzenekara.

Péntek 5

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Időszerű apróságok.” (Felolvasás.) 10.40: „Ifjúsági közlemények.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Mándits-szalonzenekar. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Si-menszky Valéria zongorázik, Flesch Imre

énekel zongorakísérettel. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: A rádió diákfélőrája: „Napoleon mint kadét.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A vadászember utja.” Rázsó Lajos előadása. 17.30: Hanglemezek; tánczene. Közben 17.45: Kertész Elemér, az Országos Frontharcos Szövetség országos ügyvezető alelnökének előadása: „A frontharcos találkozóról.” 18.15: Gyorsirótanfolyam. 18.45: Kamarazene; komoly muzsika. 19.35: Sporthírek. 19.50: Lázár Miklós dr. országgyűlési képviselő előadása a tokaji szüretéről. 20: A Társadalmi Egyesületek Szövetsége magyar nótahangversenyének közvetítése a Városi Színházból. Közreműködik: Basillides Mária; Nagy Izabella; Cselényi József; Molnár Imre dr.; Szende Ferenc; a Budapesti Polgári Dalkör és Magyarai Imre és cigányzenekara. 22.30: Hírek, stb. 22.50: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara; szórakoztató zene.

S z o m b a t 6

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Az aradi vértanúk utolsó óráiról”. (Felolvasás.) 10.40: „Berillium, a csodafém”. (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó stb. 12.05: A Mária Terézia 1. honvédelgyalozred zenekara; magyar muzsika. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés stb. 13.30: Kóczé Gyula cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: „Ezermester műhely”. 16.45: Időjelzés stb. 17: A Szociális Missziótársulat előadása. 17.30: Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 18: Mit üzen a rádió. 18.40: Bertha István szalonzenekara. 20: A VI. Országos Frontharcos találkozó megnyitó ünnepségének közvetítése a Hősök-teréről. 20.25: „Október 6.” Elmondja vitéz Somogyváry Gyula. 20.40: Szijj Dénes tárogatózik zongorakísérettel. 21.05: Hírek. 21.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly muzsika. Szünetben kb. 22: Időjárásjelentés. 22.50: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, szeptember 30, délután 15.10-15.40: Szórakoztató zene. — Hétfő, október 1, este 19.50—20.20: Előadás. — Kedd, október 2, délután 18—18.30: Előadás. — Szerda, október 3, este 20.30—21.40: Cigányzene. — Csütörtök, október 4, délután 17—17.25: Magyar nóták zongorán. — Péntek, október 5, délután 18.50—19.30: Szórakoztató zene. — Szombat, október 6, délután 18.50—19.10: Hírek este 21.25—22.20: Szórakoztató zene, majd időjárásjelentés.